

**Pla
territorial
de les
Comarques
Gironines**

**Aprovació
definitiva**
juliol 2010

**Programa
de Planejament
Territorial**

**Normes
d'ordenació
territorial.
Directrius
de paisatge**

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Secretaria per a la Planificació Territorial
Programa de Planejament Territorial

DIRECTRIUS DEL PAISATGE

ÍNDEX

Preàmbul

1. La protecció i ordenació del paisatge en el Pla territorial de les Comarques Gironines
2. Espai propositiu de les directrius del paisatge
3. Les directrius del paisatge del Pla territorial de les Comarques Gironines

Disposicions normatives

1. Disposicions de caràcter general

- Article 1.1 Marc legal de les directrius del paisatge
- Article 1.2 Contingut i abast de les directrius del paisatge
- Article 1.3 Les determinacions del Catàleg del paisatge
- Article 1.4 Directrius generals i directrius específiques
- Article 1.5 Aplicació de les Directrius
- Article 1.6 Ordenacions de major detall
- Article 1.7 Factors de valoració paisatgística
- Article 1.8 Estratègies d'integració paisatgística
- Article 1.9 Components del paisatge

2. Directrius generals

- Article 2.1 Geomorfologia
- Article 2.2 Aigua
- Article 2.3 Modelació agrària
- Article 2.4 Fites visuals i fons escènics
- Article 2.5 Extensió urbana
- Article 2.6 Construccions aïllades
- Article 2.7 Infraestructures lineals
- Article 2.8 Àrees especialitzades
- Article 2.9 Espais degradats
- Article 2.10 Miradors i itineraris

3. Directrius específiques del territori de les Comarques Gironines

- Article 3.1 Unitats de paisatge
- Article 3.2 Objectius de qualitat paisatgística (OQP)
- Article 3.3 Directrius OQP1.
- Article 3.4 Directrius OQP2
- Article 3.5 Directrius OQP3
- Article 3.6 Directrius OQP4
- Article 3.7 Directrius OQP5
- Article 3.8 Directrius OQP6
- Article 3.9 Directrius OQP7
- Article 3.10 Directrius OQP8
- Article 3.11 Directrius OQP9
- Article 3.12 Directrius OQP10
- Article 3.13 Directrius OQP11
- Article 3.14 Directrius OQP12
- Article 3.15 Directrius OQP13
- Article 3.16 Directrius OQP14
- Article 3.17 Directrius OQP15
- Article 3.18 Directrius OQP16
- Article 3.19 Directrius OQP17

Article 3.20 Directrius OQP18

4. Estudis i informes preceptius

Article 4.1 Estudi d'impacte i integració paisatgística

Article 4.2 Les edificacions agràries en el paisatge rural

Article 4.3 Informe d'impacte i integració paisatgística

Preàmbul

1. La protecció i ordenació del paisatge en el Pla territorial de les Comarques Gironines.

Els plans territorials, a través de les seves pròpies determinacions, intervenen en la protecció i ordenació del paisatge i ho fan amb una notable eficàcia en tant que condicionen moltes de les transformacions que el territori pot sofrir, les quals tenen majoritàriament un indubtable efecte en el paisatge.

La finalitat del planejament territorial és aportar les normes i les directrius perquè el territori evolucioni en el sentit de millorar la cohesió social, l'eficiència econòmica i la sostenibilitat ambiental definint, a tal efecte, limitacions i estratègies en funció d'un model territorial al qual caldria tendir. Així mateix, d'aquestes propostes se'n deriven conseqüències força immediates pel que fa al paisatge; aquest, en tant que correspon a un medi antropitzat, és, en bona part, resultat del model territorial, i la seva evolució serà bàsicament conseqüència de l'evolució d'aquest model.

Cal afegir, a més, que en la definició de les propostes del Pla territorial s'incorporen també criteris específics de valoració del paisatge. En concret entre els criteris explícitament adoptats hi ha el de *preservar el paisatge com un valor social i un actiu econòmic del territori*.

En tot cas, cal destacar la importància que, per a una adequada evolució del paisatge, tenen els tipus de determinacions que s'assenyalen a continuació i que tots els plans territorials estableixen i adequen a les característiques del territori del seu àmbit:

- La definició, dins del sistema d'espais oberts, d'àrees que exclouen la possibilitat d'ésser urbanitzades (sòl de protecció especial i una proporció molt majoritària del sòl de protecció territorial).
- L'orientació de la major part de l'extensió urbana que sigui necessària cap a les àrees urbanes de certa dimensió.
- L'establiment de condicions per a l'extensió dels petits nuclis urbans i les agrupacions rurals.
- L'aposta per un creixement per continuïtat i la conseqüent restricció de les noves implantacions aïllades a aquells casos en què estiguin justificades per motius d'interès territorial o estratègic.
- L'establiment de directrius d'ordenació de les àrees d'extensió i reforma urbana.
- L'establiment de condicions per a la implantació de noves infraestructures i per a l'ampliació de les existents.
- L'assenyalament de separadors i de límits no excedibles per l'extensió urbana per tal de preservar continuïtats de l'espai no urbanitzat i també determinades imatges d'interès.
- L'establiment de l'obligatorietat d'estudis paisatgístics per a totes les edificacions aïllades.

En concret, el Pla territorial parcial de les Comarques Gironines, adopta les següents determinacions que tenen una indubtable transcendència paisatgística i que donen resposta a una part substancial dels objectius de qualitat, mesures i accions que han de contenir els catàlegs del paisatge:

- S'inclouen dins l'àmbit del sòl de protecció especial les 229.113 hectàrees que, amb aquesta denominació, es representen als Plànols O.5 a O.11 de la sèrie "Espais oberts, estratègies d'assentaments i actuacions d'infraestructures".
- S'inclouen dins l'àmbit del sòl de protecció preventiva que majoritàriament ha de romandre no urbanitzat les 49.776 hectàrees que, amb aquesta denominació, es representen Plànols O.5 a O.11 de la sèrie "Espais oberts, estratègies d'assentaments i actuacions d'infraestructures"-
S'estableix l'estratègia de *millora i compleció* als nuclis assenyalats als Plànols O.5 a O.11 de la sèrie "Espais oberts, estratègies d'assentaments i actuacions d'infraestructures".
- S'estableix l'estratègia de *manteniment del caràcter rural* als nuclis assenyalats Plànols O.5 a O.11 de la sèrie "Espais oberts, estratègies d'assentaments i actuacions d'infraestructures"
- S'assenyalen espais obligatoris de separació entre creixements urbans o zones verdes urbanes a mantenir i potencial pel seu paper connector en el sistema d'espais oberts Plànols O.5 a O.11 de la sèrie "Espais oberts, estratègies d'assentaments i actuacions d'infraestructures".

2. Espai propositiu de les Directrius del paisatge

Les Directrius del paisatge són les determinacions que, basant-se en els catàlegs del paisatge, precisen i incorporen normativament les propostes d'objectius de qualitat paisatgística en els plans territorials parcials o en els plans directors territorials (article 12 de la Llei de protecció, gestió i ordenació del paisatge).

D'una banda, les Directrius han d'ésser coherents amb el contingut del Catàleg del mateix àmbit territorial, en especial amb l'inventari de valors paisatgístics, la definició d'objectius paisatgístics i amb la proposta de mesures i accions. D'altra banda, pel seu caràcter de document que s'incorpora al Pla territorial, les Directrius vénen condicionades per l'escala d'ordenació que és pròpia del Pla territorial i per la naturalesa, predominantment física, del seu contingut propositiu.

Una primera conseqüència d'aquestes consideracions és que cal entendre els catàlegs del paisatge com uns documents vàlids per si mateixos com a conjunt de coneixements i de propostes indicatives de protecció, gestió i ordenació del paisatge d'un territori, la valoració del qual ha estat abordada des d'una visió polièdrica de la seva realitat que incorpora aspectes patrimonials, ambientals, socials i altres elements significatius. El Catàleg defineix un marc de coneixements i orientacions útils per a una correcta integració paisatgística de qualsevol actuació que s'hagi de desenvolupar en el territori. És a dir, el Catàleg no és només un document previ per a l'elaboració d'unes Directrius, sinó que té una aplicació pràctica, encara que poc reglada.

Com s'ha exposat a l'inici d'aquest preàmbul, els plans territorials parcials se centren en l'ordenació de l'espai territorial. No són específicament instruments d'ordenació del paisatge, però les seves determinacions influiran força en la conservació i l'evolució del paisatge. Per bé que, com s'ha vist, els plans territorials parcials incorporen objectius implícits de caràcter paisatgístic en bona part de les seves determinacions, la regulació explícita i directa dels components paisatgístics correspon a les Directrius del paisatge que n'han de formar part.

Per al conjunt de Catalunya, les Directrius del paisatge estan, doncs, associades a uns àmbits de més de 4.000 km², dividits entre, més o menys, una vintena d'unitats de paisatge, que, per la seva extensió, difícilment es podran treballar a escales de més detall que la 1/50.000, llevat d'algun possible zoom sobre espais especialment significatius. En tot cas, atès el camp conceptual que ja cobreixen els catàlegs i les determinacions pròpies dels plans territorials, les Directrius se centren, per raons de sistemàtica propositiva, en els aspectes estrictament paisatgístics de l'escala territorial.

Altres conseqüències derivades de la consideració del paisatge en el marc del planejament territorial són:

- a) Les Directrius del paisatge d'un pla territorial no poden exhaurir la regulació normativa del paisatge que, en tant que fenomen multiescalar en la seva percepció, necessita diversos nivells de tractament normatiu i projectual. Per tant, les Directrius del paisatge s'han de centrar en les regulacions que són pròpies de l'escala de planejament territorial, amb el benentès que hi ha altres instruments —per exemple, els plans especials urbanístics— que són adequats per a establir normatives del paisatge amb més detall.
- b) Tot i que el territori és una gran síntesi, resultat d'un procés històric que incorpora valors econòmics i funcionals, ambientals i culturals, etc., la valoració del paisatge es fa a través d'un acte perceptiu que té com a primer pas la visió de les imatges que el territori proporciona. Atès que els aspectes funcionals, ambientals i patrimonials del territori tenen els seus propis instruments de regulació normativa, convé que, per evitar interferències i confusions, les Directrius se centrin en el paisatge com a percepció visual del territori, amb el benentès que aquesta incorpora valors estètics, socials, simbòlics i econòmics.
- c) El paisatge que tracten de regular les Directrius és el que es pot denominar *paisatge territorial* en el sentit que comprèn les imatges que proporcionen els àmbits d'una certa amplitud i es deixa per a altres instruments de major detall els àmbits de poca extensió, amb una percepció necessàriament pròxima, en especial els paisatges urbans que es perceben des de l'interior de les poblacions.

La formulació d'unes Directrius del paisatge, a l'igual que l'elaboració dels catàlegs i semblant a la dels plans territorials, és un exercici sense gaires referències en les quals basar-se i, per tant, s'ha d'entendre com un procés obert, els resultats del qual es van perfeccionant a partir de la mateixa experiència de la seva elaboració. En tot cas, el procés d'elaboració dels catàlegs del paisatge, els seus primers resultats i diversos assaigs tècnics d'aproximació a unes possibles directrius permeten constatar fins avui dos fets que cal tenir presents per orientar correctament l'elaboració d'unes Directrius:

- a) Malgrat les diferències entre els paisatges de Catalunya, hi ha un conjunt de criteris / objectius / directrius generals que semblen vàlids i adequats per a tots ells.
- b) Hi ha poc marge de joc normatiu entre el que poden establir unes directrius generals i el que seria pròpiament un projecte de paisatge territorial. En tot cas, unes directrius com les que proposa la legislació no són plantejables com un projecte de paisatge, el qual requereix àmbits molt més reduïts que possibilitin un suficient coneixement i control de les variables que hi intervenen.

En conseqüència, les Directrius del paisatge específiques d'un àmbit territorial resulten de l'aplicació de les Directrius generals als elements propis d'aquest àmbit, per bé que amb la possibilitat d'establir gradacions de valor i prioritats, d'acord amb els objectius establerts pel Catàleg. Així mateix les unitats de paisatge que defineixen els catàlegs, encara que puguin ser referència per a la definició de directrius del paisatge, poden ser també àmbits adients per a *projectes de paisatge*, que, amb major grau de concreció, podran anar-se elaborant al llarg del temps mitjançant plans directors o especials urbanístics. En tot cas, les Directrius del paisatge del Pla territorial sí que expressen el reconeixement de les unitats de paisatge del Catàleg com a àmbits adequats per a l'ordenació més detallada del paisatge.

3. Les Directrius del paisatge del Pla territorial de les Comarques Gironines

La incorporació de les Directrius del paisatge com a document específic del Pla territorial pretén donar resposta al mandat de l'article 12 de la Llei 8/2005 i dels 13 i 14 del Reglament corresponent i, en aquest sentit, les Directrius:

- a) Es basen en els catàlegs del paisatge elaborats i en curs d'elaboració. Aquests catàlegs han fonamentat la definició de les directrius de caràcter general que formen part d'aquest document.

- b) Incorporen disposicions més específiques, com la delimitació d'unitats de paisatge i les directrius derivades dels Objectius de qualitat paisatgística que proposa el Catàleg del paisatge de les Comarques Gironines.

Així mateix, i amb la finalitat que totes les disposicions directament relacionades amb el paisatge formin part d'un mateix text normatiu, s'han refós en aquest document de Directrius del paisatge les disposicions que en plans territorials aprovats amb anterioritat formaven part de l'articulat i de les disposicions transitòries de les Normes d'ordenació territorial.

Disposicions normatives

1. Disposicions de caràcter general

Article 1.1

Marc legal de les Directrius del paisatge

1. D'acord amb l'article 12 de la Llei de protecció, gestió i ordenació del paisatge, les Directrius del paisatge precisen i incorporen normativament les propostes d'objectius de qualitat paisatgística en els plans territorials parcials.
2. Sota la denominació de directrius, adoptada per la Llei, s'inclouen disposicions d'aplicació directa, altres que poden, o han de ser, desenvolupades pel planejament urbanístic i encara unes altres que tenen el caràcter de recomanacions.
3. Sense perjudici que puguin ésser sempre desenvolupades, i la seva aplicació precisada, en instruments de major detall, les directrius generals i específiques contingudes en aquest document i relatives als diversos components del paisatge són sempre d'aplicació directa amb el grau de vinculació que es desprèn del seu redactat.

Article 1.2

Contingut i abast de les Directrius del paisatge

1. Per bé que el paisatge és en cada moment la síntesi històrica de processos de diferent naturalesa, les Directrius del paisatge se centren en el concepte de paisatge com a percepció visual del territori, amb el benentès que els components funcionals, ambientals i patrimonials del territori tenen els seus propis instruments de protecció, gestió i ordenació.

Tanmateix, l'acte perceptiu de les imatges visuals que ofereix el territori s'entén com un procés complex amb implicació de factors estètics, socials i simbòlics.

2. Sense perjudici de les finalitats que els són pròpies, les determinacions amb transcendència paisatgística dels instruments relatius a la funcionalitat de l'espai, la sostenibilitat ambiental i la protecció i posada en valor del patrimoni, han de respectar i incorporar, i desenvolupar, si s'escau, el que disposen les Directrius del paisatge.
3. En tant que les Directrius del paisatge formen part d'un Pla territorial parcial que comprèn un àmbit de gran extensió, el seu objecte és, principalment, la protecció i ordenació del paisatge que es percep des dels espais oberts, deixant per a altres instruments de major detall les disposicions relatives als paisatges urbans que es perceben des de l'interior de les poblacions.
4. Tots aquells aspectes de les determinacions que s'assenyalen a l'article 1.3 que, d'acord amb l'establert en aquest article, no hagin estat incorporats a les Directrius del paisatge, són també una referència indicativa per a la valoració de les actuacions, els plans i els programes sobre paisatge.

Article 1.3

Les determinacions del Catàleg del paisatge

Les Directrius del paisatge del Pla territorial es basen en les següents determinacions del Catàleg del paisatge, part de les quals es recullen directament en aquest document:

1. Les unitats de paisatge, que es diferencien pel caràcter que els atorga en cada cas el conjunt de components paisatgístics descrits, analitzats i avaluats.
2. Els objectius de qualitat paisatgística, en què es recolzen les directrius específiques d'aquest territori.
3. Les mesures o criteris i accions que el Catàleg estableix d'acord amb els objectius de qualitat paisatgística i que, en alguns aspectes, constitueixen directament el contingut de les directrius específiques d'aquest territori.

Article 1.4

Directrius generals i directrius específiques

1. El present document conté directrius generals i directrius específiques per al territori de les Comarques Gironines.
2. Les directrius generals que es defineixen en el capítol 2 estan basades en el conjunt de catàlegs del paisatge i són d'aplicació per als diversos paisatges de Catalunya.
3. Les directrius específiques es defineixen en el capítol 3 i es basen en els objectius de qualitat paisatgística adoptats en el Catàleg del paisatge de les Comarques Gironines.

Article 1.5

Aplicació de les Directrius

1. Les Directrius del paisatge del Pla territorial són d'aplicació directa i obligatòria a tots els plans i projectes que afecten la imatge del territori o les condicions de percepció.
2. Les Directrius del paisatge poden ésser desenvolupades amb determinacions més precises mitjançant els instruments urbanístics adequats, en especial els plans directors i els plans especials que tinguin per objecte l'ordenació del paisatge.

Article 1.6

Ordenacions de major detall

Les unitats de paisatge definides en el Catàleg són àmbits adients per a l'establiment d'ordenacions més detallades del paisatge mitjançant plans especials o plans directors urbanístics que tinguin aquesta finalitat. En tot cas, els POUM poden desenvolupar el grau d'ordenació del paisatge que és pròpia de la seva escala de planejament, ja sigui en el marc d'un pla especial o director o en l'establert per aquestes directrius del paisatge si no existeixen instruments intermedis de major detall.

En els plans directors i especials que compreguin al menys una unitat de paisatge, les determinacions relatives a aquells elements del paisatge que transcendeixin de l'àmbit del municipi prevaldran sobre les determinacions d'ordenació del paisatge dels POUM en cas de contradicció.

Article 1.7

Factors de valoració paisatgística

Mitjançant el Catàleg i les Directrius del paisatge, s'estableixen gradacions de valor en els elements que componen el paisatge, als efectes de modular-ne l'aplicació de les prescripcions relatives a la protecció i ordenació que es determinen a les mateixes Directrius o puguin determinar-se a instruments d'escala més detallada.

En la valoració dels elements del paisatge, s'han de tenir en compte els següents valors:

- Estètics (qualitat de la forma i el color)
- Visuals (visibilitat, dimensió)
- Socials (freqüentació)
- Simbòlics (històrics, literaris, sentimentals)
- Econòmics (valor afegit dels productes, renda diferencial de les localitzacions)

Article 1.8

Estratègies d'integració paisatgística

Les directrius i els altres instruments de regulació del paisatge poden establir estratègies d'integració per als nous elements a construir en el paisatge, per a les quals s'ha d'optar per alguna de les tres possibilitats següents, en funció de les característiques que hagi de tenir la construcció i les del paisatge on se situa:

- L'harmonització / contextualització, quan la construcció sigui un element positiu o neutre en el paisatge. Aquesta estratègia busca l'establiment d'una continuïtat entre els elements preexistents i els nous. Aquest objectiu s'assoleix mitjançant la referència a determinades pautes (tipològics, volumètriques, escalars, etc.) que permeten a l'observador establir una relació lògica entre ambdós tipus d'elements. L'estratègia d'harmonització és preferent i pretén que les noves edificacions s'integrin en el paisatge com a components positius o, com a mínim, neutres pel que fa a la qualitat d'aquest paisatge.
- L'ocultació / mimetització, quan la construcció sigui un element negatiu en el paisatge. L'ocultació pretén amagar, totalment o parcialment, la visió de certs elements que es considera poc desitjable des de determinats punts de vista. En aquest cas, l'estratègia més emprada consisteix en la interposició d'elements propis del paisatge (pantalles vegetals, motes, estructures, etc.) entre l'observador i els elements que es volen ocultar. L'estratègia d'ocultació és la indicada en aquells casos en què no és possible adoptar les mesures adequades per a ocultar o fer escassament perceptible la imatge d'allò que es vol implantar. Aquesta estratègia pot complementar, quan convingui, la d'harmonització. La mimetització té per finalitat confondre els elements propis del projecte amb els elements preexistents. L'estratègia més freqüent en aquest cas és el camuflatge mitjançant la repetició de patrons existents en el lloc (cromàtics, materials, formals, etc.), de manera que la percepció aïllada dels elements sigui poc evident.
- La singularització / monumentalització, quan la construcció sigui un element paisatgístic d'especial interès. La monumentalització consisteix en l'establiment de noves relacions entre els elements del paisatge a partir del protagonisme atorgat a la presència d'un nou element o elements. L'estratègia emprada en aquest cas és la utilització del contrast en els projectes com a recurs expressiu. Excepcionalment, es podrà optar per construccions la imatge dels quals hagi de passar a ser un component principal del paisatge. L'oportunitat d'aquesta estratègia requereix un informe favorable de la Direcció General d'Arquitectura i Paisatge.

Article 1.9

Components del paisatge

Amb la finalitat de sistematitzar-ne el contingut, les Directrius generals adopten el següent llistat de components o aspectes del paisatge que han d'ésser objecte de regulació normativa:

1. Geomorfologia
2. Aigua
3. Modelació agrària
4. Fites visuals i fons escènics
5. Extensió urbana
6. Construccions aïllades
7. Infraestructures lineals
8. Àrees especialitzades
9. Espais degradats
10. Miradors i itineraris

2. Directrius generals

Article 2.1

Geomorfologia

1. La morfologia natural del territori és una referència paisatgística segura, de la qual convé no apartar-se. S'entén per morfologia natural la resultant dels fenòmens orogràfics i erosius produïts al llarg del temps. Les modelacions de gra petit introduïdes per l'activitat agrària al llarg de la història, com abancalaments, camins i altres, es considera que estan perfectament integrades amb la morfologia natural i l'enriqueixen.
2. En principi, i llevat d'alguns casos excepcionals, es consideren paisatgísticament positives les transformacions físiques encaminades a restituir la morfologia natural en aquells llocs on hagués estat alterada negativament.
3. Els moviments de terres motivats per l'agricultura, les infraestructures i l'edificació no han d'anar més enllà del que sigui estrictament necessari i han de minimitzar els desmunts i terraplens i, molt especialment, l'afectació al sistema de drenatge natural.
4. Les solucions tècniques i els resultats formals en el tractament de talussos han de partir de les característiques del sòl i de les opcions de vegetació possibles. En tot cas, el tractament dels talussos pel que fa al pendent i a la revegetació s'ha de fer en coherència amb el paisatge de l'entorn sense excloure la utilització de murs de contenció o altres elements estructurals quan siguin convenients per a un millor resultat formal, en especial per a poder disminuir pendents dels talussos.
5. Cal evitar que els terraplenats afectin els espais de ribera de rius, rieres i torrents, com també els marges de camins i conreus, de manera que s'asseguri sempre el manteniment de la funcionalitat

del conjunt de l'espai fluvial. Especial atenció requereixen els moviments de terres motivats per la protecció i millora de camins associats a cursos d'aigua, en el doble significat d'elements del paisatge i d'itinerari d'interès paisatgístic.

Article 2.2

Aigua

1. La xarxa d'aigua del territori que comprèn els elements naturals i els artificials a cel obert que assoleixen una certa importància estructural és un component bàsic del paisatge i com a tal ha d'ésser considerada i respectada. L'abast espacial de la xarxa comprèn tots els terrenys associats físicament als cursos i làmines d'aigua fins, com a mínim, l'àrea inundable en un període de retorn de 500 anys.
2. El tractament naturalitzat o artificial dels espais associats a cursos i làmines d'aigua ha d'aprofitar la potencialitat paisatgística que es deriva de la presència de l'aigua, sense perjudici dels requeriments hidrològics que calgui respectar.
3. Si no hi ha un pla especial urbanístic amb objectiu d'ordenació del paisatge que justificadament estableixi altres condicions més permissives, les edificacions que poguessin autoritzar-se en sòl no urbanitzable s'han de separar com a mínim una distància de 100 metres de les zones fluvials de rius i rieres i dels llacs, estanys i pantans, sense perjudici del compliment de les disposicions de la planificació hidràulica.
4. L'ordenació de sectors de sòl urbanitzable o de sòl urbà no consolidat que siguin confrontants amb rius, rieres, canals, llacs, estanys o la vora del mar ha de considerar la presència d'aquests elements d'aigua com a factor determinant de l'ordenació en el sentit de justificar espais de transició de qualitat entre el front edificat i la ribera. En aquest espai de transició es localitzaran de manera preferent els sòls de cessió per a espais lliures. Així mateix, l'ordenació tractarà amb especial cura la composició urbana dels fronts edificats que donin a espais d'aigua per la seva especial visibilitat.
5. Els fronts urbans marítims i fluvials tindran en el planejament urbanístic un tractament acurat encaminat a destacar-ne el caràcter i a potenciar-ne el valor paisatgístic. Els plans urbanístics establiran mesures per recuperar la coherència formal en aquells fronts que l'haguessin perduda per causa de la volumetria dels edificis o de la baixa qualitat de l'arquitectura.

Article 2.3

Modelació agrària

1. L'espai agrari —agrícola, forestal i ramader— proporciona un fons paisatgístic que, per la presència que té en el territori, en constitueix un component identitari principal. Cal, per tant, fer compatibles el respecte dels valors com a bé paisatgístic d'interès públic i la funcionalitat agrària, per tal que mantingui els trets bàsics de la seva fisonomia.
2. Es consideren elements estructurals de la configuració del paisatge agrari els camins, la xarxa de drenatge natural, els canals de rec, les separacions topogràfiques i de vegetació entre conreus i parcel·les, i les pautes de localització i de configuració de les construccions tradicionals. Es recomana la preservació d'aquests elements o, en el cas que calguin transformacions derivades de canvis necessaris en els sistemes d'explotació, que es procuri el manteniment de la imatge d'espai fragmentat pròpia del paisatge existent.
3. Les directrius específiques del paisatge, els plans especials urbanístics i altres instruments de més detall poden assenyalar àmbits del paisatge rural que, pels valors extraordinaris, han d'ésser objecte d'una protecció estricta mitjançant el manteniment i millora dels elements estructurals. Aquesta determinació ha d'anar associada a l'establiment de mecanismes d'ajuda al manteniment de les activitats agràries pròpies d'aquests paisatges quan sigui necessari.

4. La implantació de parcs solars, o d'altres instal·lacions de configuració en extensió, en el medi rural s'ha de subjectar a les directrius i a les condicions expressades en aquestes Directrius en relació amb el paisatge de l'espai agrari i amb els criteris que s'assenyalen a l'article 2.8 pel que fa a les àrees especialitzades.
5. Per tal de fomentar la continuïtat territorial de les explotacions i evitar la fragmentació dels camps, s'ha d'evitar en el possible l'obertura de nous camins sense perjudici del que requereixin les operacions de concentració parcel·lària. Així mateix, en l'estesa de xarxes d'infraestructures d'interès local, s'han d'aprofitar els canals de pas i els corredors i les vies de comunicació existents.
6. La construcció de tanques a l'espai agrari, i en el no urbanitzat en general, ha de limitar-se a aquells casos en què siguin imprescindibles per les circumstàncies del lloc o es justifiqui la seva necessitat per atendre els requeriments productius de l'explotació. Es recomana, quan sigui funcionalment possible, la utilització d'altres sistemes que la tanca per l'assenyalament del límit de la propietat o de l'àmbit de l'activitat. Les directrius específiques o els instruments urbanístics d'ordenació del paisatge poden prohibir les tanques en determinats àmbits de l'espai agrari.
7. En tant que els instruments d'ordenació del paisatge de major detall no estableixin una regulació més específica, la construcció de tanques de separació de finques, parcel·les o recintes en l'espai agrari està subjecte a les següents directrius i condicions:
 - a) Amb les excepcions que preveu la lletra h) no s'admeten tanques d'obra, llevat dels murs de pedra seca d'alçada no superior a 90 cm.
 - b) Les tanques poden ser de vegetal viu o de materials que permetin la transparència en tota la seva alçada.
 - c) Les tanques visualment permeables poden complementar-se amb vegetació pròpia de l'entorn per aconseguir el grau d'opacitat que es desitgi.
 - d) Les tanques han de tenir un tractament regular i homogeni en tota la seva longitud, per bé que poden incorporar diferències per tal de millorar la integració amb l'entorn si aquest no és homogeni.
 - e) Els materials manufacturats utilitzats en les tanques han de tenir colors discrets per tal que s'integrin bé en gamma cromàtica del lloc.
 - f) Sempre que no sigui incompatible amb l'activitat que motivi la necessitat de tanques, aquestes han de permetre el pas de la petita fauna terrestre pròpia del lloc.
 - g) Les tanques d'obra existents i les que preveu la lletra h) s'han de tractar amb superposicions de vegetació viva per tal de millorar la seva integració en el paisatge.
 - h) Només s'admeten tanques d'obra o opaques en general en aquelles parcel·les on per motius de seguretat calgui garantir la impossibilitat d'accés o de vistes i no hi hagi altres fórmules de tancament que puguin garantir-ho.
 - i) Les tanques que puguin afectar la funcionalitat dels espais connectors han d'adoptar solucions que evitin en grau suficient aquesta afectació.

Article 2.4

Fites visuals i fons escènics

1. En molts paisatges, la relació figura-fons té un paper rellevant en la composició de les imatges que se'n perceben. Aquesta relació ha estat ben present a les arts plàstiques. Són les *figures* del paisatge, els nuclis urbans, els elements construïts, les formacions geològiques diferenciades, etc., que, per la seva ubicació —encimbellada, en una plana, en carena, etc.— i pel seu valor, constitueixen components clau de les imatges del territori. Complementen la imatge i li donen base els *fons* escènics configurats per l'orografia i la vegetació.
2. Cal evitar la desfiguració de les fites paisatgístiques, de la qual les noves construccions —ja siguin aïllades en sòl no urbanitzable o formant part de creixements urbans— en són la causa més freqüent. Els instruments d'ordenació urbanística han de tenir especial cura en la preservació de la imatge de les fites paisatgístiques condicionant les dimensions, volumetria i colors de les edificacions que poguessin afectar-la.
3. Cal, així mateix, preservar les possibilitats de percepció de fites i fons i, en especial, de les imatges que conjuntament componen. Amb aquesta finalitat, s'han d'evitar tant com sigui possible les construccions i, en general, les barreres visuals que impedeixin o dificultin seriosament la percepció de les imatges més interessants del territori des de llocs accessibles i trams viaris transitats. Les tècniques per a la preservació de les imatges constitueixen l'establiment de franges de no edificació i de limitació de les alçades i de la longitud dels elements barrera. Els instruments d'ordenació del paisatge de major detall han d'establir aquestes franges.
4. A més de les construccions i elements que impedeixen la visió de les imatges significatives del paisatge, cal evitar aquells que, sense impedir-ho, constituïrien un component greument desfigurador de la imatge per causa de la dimensió, forma o color.
5. Els plans especials urbanístics amb objectiu d'ordenació del paisatge poden delimitar àrees amb establiment de paràmetres limitatius de l'edificació amb els objectius de preservació que aquesta directriu estableix, com també àrees on és preceptiu l'informe d'impacte i integració paisatgístic per a determinades construccions.
6. Atès que les instal·lacions eòliques, afecten, per dimensió i/o ubicació, els fons escènics del paisatge, cal la consideració de criteris paisatgístics en el projecte d'implantació. En principi, es considera un bon criteri buscar una geometrització perceptible de la implantació dels molins, mitjançant l'establiment de pautes relatives a les alçades, distàncies, alineacions i altres elements significatius que són pròpies de la necessària ordenació dels elements artificials repetitius.

Article 2.5

Extensió urbana

1. Les noves trames urbanes d'extensió de les poblacions han d'establir relacions de continuïtat i harmonia formal amb les trames existents i, amb aquesta finalitat, en el planejament urbanístic s'ha de tenir cura de la imatge dels fronts perifèrics de l'extensió prevista en tant que constituïran noves façanes a l'àrea urbana.
2. Els criteris de compacitat i densificació que es deriven del criteri general d'estalvi de sòl no són argument acceptable per a la ruptura estrident de les pautes formals de les àrees i nuclis urbans existents. Cal vetllar per la qualitat de les seqüències visuals d'aproximació i accés als nuclis i àrees urbanes des de les carreteres, en especial les de major utilització.
3. Nombrosos nuclis i àrees urbanes en el territori mostren perfils característics perceptibles des de determinades àrees i recorreguts, que constitueixen fites paisatgístiques, sovint de notable valor estètic, a les quals s'ha fet referència a l'article 2.4. Cal que el desenvolupament urbà, tant d'extensió com de reforma, respecti aquestes imatges i amb aquesta finalitat el planejament

urbanístic ha d'impedir la possibilitat d'elements volumètrics que les desfigurin. La constatació d'aquesta possibilitat en el planejament vigent, amb relació a nuclis dels quals les Directrius assenyalen l'interès de les imatges que proporcionen, és argument suficient per procedir a la modificació d'aquest planejament.

4. Les trames urbanes d'extensió han de mantenir un nivell de coherència adequat amb l'estructura paisatgística (topografia, traces agro culturals, vegetació, agricultura periurbana, patrons significatius, etc.) del seu entorn. La coherència exigida pot comportar diversos graus d'adequació morfològica amb l'entorn agrari, que ha de ser màxima i directa en creixements de petits nuclis, però, quan es tracti de creixements d'àrees urbanes més importants, pot ser-ho mitjançant solucions projectuals de les vores urbanes més complexes i de lectura menys immediata.

Article 2.6

Construccions aïllades

1. Pels seus efectes en el paisatge, cal extremar la qualitat dels projectes i les garanties d'autorització de les noves edificacions, construccions o instal·lacions aïllades en el territori, tant d'aquelles que es poden admetre en sòl no urbanitzable com aquelles que ocupin parcel·les aïllades de sòl urbà.
2. Entre les estratègies d'harmonització, mimesi / ocultació o monumentalització que són les opcions de projecte d'un nou element aïllat en el paisatge, es considera preferent la primera, que pretén la integració de l'element en el paisatge, amb un resultat positiu o, com a mínim, neutre pel que fa a la qualitat d'aquest paisatge. L'estratègia de mimesi / ocultació és la indicada quan no es pot assolir un grau acceptable d'harmonització.

Excepcionalment, es pot optar per l'estratègia de monumentalització quan, per l'elevada qualitat formal i singularitat del nou element a construir, aquest hagi de passar a ser un component principal del paisatge.

3. Tots els projectes d'edificacions, construccions o instal·lacions aïllades han d'incorporar un estudi d'impacte i integració paisatgística.
4. Els plans especials urbanístics d'ordenació del paisatge i els altres instruments de planejament urbanístic han d'establir paràmetres per a la regulació de les edificacions en sòl no urbanitzable, en especial d'aquelles motivades per les activitats agrícoles i ramaderes. Els paràmetres han de ser coherents amb el patró agrari i paisatgístic que es deriva en cada cas de la xarxa de camins, el sistema de rec, la parcel·lació i la topografia i en tot cas no han de contradir el que es disposa en la normativa sectorial agrària.
5. En tant que les directrius del paisatge específiques d'un àrea territorial o instruments de planejament urbanístic no estableixin uns paràmetres més precisos en funció de les característiques diferencials de l'àrea, les edificacions aïllades s'han de subjectar a les següents condicions:

a) Implantació

Atès que una adequada implantació contribueix significativament a la integració paisatgística de la construcció, s'han d'avaluar diverses alternatives d'emplaçament i se seleccionarà la més adient amb relació amb el paisatge. En principi, i llevat dels casos d'estratègia de monumentalització, convé evitar les localitzacions a les parts centrals dels fons de vall, en punts focals respecte a carreteres, miradors i en indrets amb alta exposició visual.

b) Perfil territorial

S'han de preservar les línies del relleu que defineixen els perfils panoràmics i s'evitarà la localització d'edificacions sobre els punts prominents, els careners i les cotes més altes del territori, on la projecció de la silueta de l'edificació en la línia d'horitzó modifiqui el perfil natural perceptible del paisatge.

c) Proporció

Les construccions han de ser proporcionades a la dimensió i escala del paisatge, de manera que s'evitin o es fraccionin aquelles que per la seva grandària constitueixen una presència impròpia i desproporcionada.

d) Pendent

En totes les intervencions s'ha d'evitar ocupar els terrenys amb major pendent. Quan siguin necessaris anivellaments, s'ha de procurar evitar l'aparició de murs de contenció de terres i s'han de salvar els desnivells amb desmunts o talussos amb pendents que permetin la revegetació. Per tal de minimitzar l'impacte visual, les edificacions s'han d'esglaonar o s'han de descomposar en diversos elements simples articulats, de manera que s'eviti la creació de grans plataformes horitzontals que acumulin en els seus extrems importants diferències de cota entre el terreny natural i el modificat.

e) Parcel·la

La correcta inserció en el medi rural de qualsevol construcció requereix que aquesta ocupi la mínima part possible de la parcel·la i que la resta mantingui el caràcter d'espai rural no artificialitzat que ha d'actuar de coixí amb l'entorn no transformat, tot i que s'admeten les actuacions necessàries per donar un correcte tractament als límits de la construcció.

f) Distàncies

Les edificacions s'han de separar com a mínim 100 metres de les zones fluvials dels rius, rieres i barrancs. Així mateix, i sense perjudici de la normativa d'aplicació en cada cas, s'han de separar dels marges de les infraestructures lineals de comunicació, un mínim de 50 metres de les vies locals, 100 de les generals i 150 de les autopistes, autovies i vies convencionals amb doble calçada. La distància de separació a vies fèrries és de 100 metres. Aquestes distàncies que es consideren com els mínims desitjables es poden disminuir justificadament en aquells casos d'edificacions agràries o d'interès públic de necessària ubicació en una parcel·la en què la configuració del territori les faci inabastables.

g) Façanes i cobertes

És obligatori el tractament com a façana de tots els paraments exteriors de les edificacions, sigui quina sigui la seva finalitat, i com a materials d'acabament només s'han d'utilitzar aquells que presentin colors i textures que harmonitzin amb el caràcter del paisatge i no introdueixin contrastos estranys que en desvaloritzin la imatge dominant.

h) Vegetació

Es recomana la utilització de vegetació i, en concret, d'arbrat, amb espècies i plantacions pròpies del lloc per a facilitar la integració paisatgística de l'edificació.

6. Les pautes d'actuació establertes en aquest article són d'aplicació, si s'escau, per millorar la integració paisatgística de les edificacions rurals existents.

Article 2.7

Infraestructures lineals

1. Les infraestructures lineals —xarxa viària i ferroviària, conduccions de gas i d'electricitat, etc.—, a causa dels seus requeriments de traçat i connexió, sovint independents de les referències del territori perceptible, són una potencial intrusió en el paisatge, agreujada per la seva envergadura física. És un criteri general, vàlid per a tots els traçats d'infraestructures lineals, el de minimitzar la fragmentació física del territori i els canvis de configuració dels terrenys necessaris per a la seva construcció. Cal preveure que el respecte al paisatge pot comportar la construcció de major longitud de túnels, falsos túnels i viaductes que la que requereix un traçat que respongui només a criteris funcionals.
2. Els projectes de les infraestructures lineals de totes classes han d'adoptar les solucions adequades per a minimitzar-ne i/o esmorteir-ne la presència en el paisatge rural, llevat dels casos en què poden aportar interès al paisatge com els següents:
 - Ponts i viaductes viaris o ferroviaris i altres artefactes singulars que, mitjançant un projecte de qualitat, poden tenir un caràcter monumental.
 - Conduccions d'aigua a cel obert susceptibles d'ésser integrades com a elements d'interès paisatgístic.
 - Trams viaris constitutius de passeigs arbrats.
3. Els projectes viaris, a més de tenir cura de la correcta i discreta inserció de la via en el paisatge, han de considerar-ne també la funció com a itinerari de percepció del paisatge. Tanmateix, aquest objectiu no és argument per a una major presència de la infraestructura, llevat dels casos on l'interès de l'itinerari visual pogués justificar-ho.
4. L'acompanyament d'arbrat, o vegetació en general, dels elements lineals d'infraestructures és, llevat de casos excepcionals o d'impediments per normativa sectorial, una recomanació amb valor general.
5. Les infraestructures aèries, en concret les línies elèctriques i telefòniques, han de seguir preferentment les traces establertes per carreteres i ferrocarrils, i quan no pugui ésser així s'han d'agrupar en corredors que han d'establir els instruments sectorials corresponents amb criteris de minimitzar-ne l'impacte en el paisatge.

Article 2.8

Àrees especialitzades

1. La implantació d'àrees especialitzades d'activitats —industrials, logístiques, comercials, de tractament ambiental, de producció d'energia, etc.— sol tenir uns efectes intensos en la transformació del paisatge a causa de la localització, dimensió i imatge, que poc tenen a veure amb la lògica de formació dels assentaments urbans que s'hi han integrat històricament. L'establiment de directrius per a les noves implantacions i per millorar la integració de les existents té una especial importància en unes Directrius del paisatge que pretenen mantenir i, si és possible, incrementar els valors del paisatge.
2. Les noves implantacions d'àrees d'activitats especialitzades han de tractar de minimitzar el seu impacte visual, en especial en aquells àmbits rurals en què el paisatge agrari té una textura de gra petit, sense perjudici d'aquells elements que, per la seva significació, fos aconsellable que constituïssin aportacions al paisatge pel seu possible caràcter monumental, per exemple, una terminal aeroportuària o una estació de tren.

3. La finalitat de minimitzar l'impacte visual de la nova implantació ha d'ésser un factor a tenir en compte en l'elecció de la localització i en l'establiment dels límits de l'àrea a ocupar. En tot cas, l'ordenació urbanística de les noves implantacions ha d'accentuar les condicions d'harmonia volumètrica i de qualitat arquitectònica de les façanes perimetrals de la implantació.
4. La tècnica de la mimesi / ocultació mitjançant franges d'arbrat o d'altra vegetació és, llevat de casos justificats de monumentalitat, d'aplicació oportuna a les noves implantacions i, especialment, per millorar la integració paisatgística de nombrosos polígons industrials, urbanitzacions i elements d'infraestructura existents.

Article 2.9

Espais degradats

1. Cal considerar com a un objectiu de validesa general la restitució dels valors paisatgístics a aquells llocs on s'han perdut per causa de processos de degradació, sovint motivats per les activitats humanes. Són els espais on hi ha extraccions abandonades, abocadors, edificacions agràries en desús, edificacions en ruïna, instal·lacions obsoletes, etc., sobre els quals cal actuar mitjançant la promoció de la transformació física.
2. Les actuacions sobre els espais degradats són, principalment, les destinades a la restauració del paisatge malmès amb l'objectiu de reintegrar-los en la imatge paisatgística del territori on se situen, però, en alguns casos, aquests espais poden ser oportunitats per a projectes creatius que aportin nous valors paisatgístics. Així mateix, la recuperació d'espais degradats pot anar associada, si convé, a la ubicació d'usos o edificacions que s'haguessin de situar a l'espai rural o que poguessin treure profit de la configuració de l'espai, sense perjudici dels requeriments d'ordre territorial, urbanístic i ambiental que siguin procedents en cada cas.
3. El finançament de les actuacions oneroses dels paisatges degradats és una desinació prioritària dels fons públics per a la millora del paisatge.
4. Quan s'hagin d'autoritzar activitats que produiran una inevitable degradació del paisatge s'ha de preveure la restitució del valor paisatgístic del lloc. En aquelles activitats, com les extractives, en què el projecte de restauració és preceptiu per a la seva autorització, aquest ha de ser també un projecte de recuperació del valor paisatgístic del lloc, tot i que no necessàriament mitjançant la recomposició de la morfologia i vegetació anteriors.

Article 2.10

Miradors i itineraris

1. En tant que els valors del paisatge s'aprecien a partir de la seva percepció, és un objectiu d'abast general facilitar l'accés dels ciutadans a aquells llocs on la percepció del paisatge és més àmplia i suggerent: els miradors i els itineraris paisatgístics.
2. Els poders públics han de promoure, directament o mitjançant convenis amb entitats, una xarxa de camins paisatgístics i de miradors accessibles a peu o amb vehicles que permetin una suficient percepció dels valors paisatgístics del territori. Aquesta xarxa, que comprèn miradors i camins, existents o a crear, ha de rebre les actuacions necessàries de condicionament, senyalització i manteniment per tal de potenciar-ne la funció de facilitar la percepció dels valors del paisatge i el coneixement del territori.
3. En tot cas, les actuacions en camins i miradors en els espais oberts han d'evitar l'artificialització innecessària d'aquests espais.
4. Han de tenir especial atenció aquells miradors i itineraris més accessibles, com són els situats en els espais periurbans i també els camins de ronda marítims.

3. Directrius específiques del territori de les Comarques Gironines

Article 3.1

Unitats de paisatge

El Catàleg del paisatge de les Comarques Gironines divideix el territori en les següents unitats de paisatge:

1. Alta Garrotxa
2. Ardenya - Cadiretes
3. Els Aspres
4. Alt Ter
5. Cabrerès - Puigsacalm
6. Cap de Creus
7. Costa Brava
8. Baixa Tordera
9. Empordanet - Baix Ter
10. Estany de Banyoles
11. Garrotxa d'Empordà
12. Les Gavarres
13. Guillerries
14. Serra de Marina
15. Montseny
16. Pla de Girona
17. Plana de l'Empordà
18. Plana de la Selva
19. Rocacorba
20. Salines - l'Albera
21. Terraprimis
22. Vall de Camprodon
23. Valls d'Olot
24. Valls del Freser
25. Baix Montseny
26. Capçaleres del Llobregat

Article 3.2

Objectius de qualitat paisatgística (OQP)

El Catàleg del paisatge de les Comarques Gironines estableix els següents objectius de qualitat paisatgística:

1. Uns assentaments urbans amb un creixement ordenat, respectuós amb la seva singularitat, amb perímetres nítids, dimensionat d'acord amb les necessitats reals i que no comprometi els valors del paisatge dels espais circumdants.
2. Unes entrades dels nuclis urbans ordenades i projectades en relació amb el paisatge circumdant, amb uns passejos arbrats recuperats i reestructurats com a elements caracteritzadors del paisatge.
3. Unes infraestructures lineals (xarxa viària i ferroviària, línies elèctriques, etc.) i de telecomunicacions integrades en el paisatge i que millorin la interconnexió del territori sense

comprometre la continuïtat i la permeabilitat ecològica i social respecte a les seves característiques ambientals i paisatgístiques.

4. Unes àrees especialitzades d'ús industrial, logístic, comercial, d'oci o d'altres usos terciaris, ubicades en zones visuals no preferents o notòries i dissenyades o redissenyades tenint en compte la integració en l'entorn, els tractaments de façana i les tipologies constructives, així com que respectin els espais identitaris i patrimonials de les poblacions on s'ubiquen.

5. Uns parcs eòlics i fotovoltaics, inserits en el paisatge en relació amb els seus elements configuradors, sense afectar conques visuals extenses o panoràmiques obertes sobre fites paisatgístiques rellevants.

6. Uns paravents de xiprers i unes tanques arbrades cuidats i protegits com a elements estructurals i característics del patrimoni rural de Planes de l'Empordà i l'Empordanet-Baix Ter.

7. Un sistema de canals i infraestructures hidràuliques recuperades, rehabilitades i valorades a partir de la seva consideració com a element configurador i estructurant del paisatge.

8. Uns paisatges fluvials de la Muga, el Fluvià, el Ter, la Tordera ben conservats i revaloritzats com a identificadors del paisatge i reforçats en el seu paper de connectors paisatgístics i d'espais d'oci i gaudi social.

9. Uns paisatges d'aiguamolls i zones humides protegits, ben gestionats i revaloritzats com a elements configuradors del paisatge, on es potenciïn els seus valors naturals, pedagògics i d'oci.

10. Un sistema d'urbanitzacions ordenat i integrat en el paisatge, de manera que es minimitzi el seu impacte visual i es valoritzi la seva imatge.

11. Unes platges i dunes del litoral gironí ben conservades i gestionades d'acord amb les seves característiques urbanes, semiurbanes o naturals.

12. Un sistema de construccions rurals tradicionals (masies, coberts, cabanyes, murs de pedra seca, etc.) conservades i valoritzades on es promouran el seu manteniment i la integració de les noves construccions amb volumetries, materials i revestiments propis del lloc.

13. Uns paisatges naturals ben conservats, amb qualitat paisatgística, viables ecològicament i que compaginin l'activitat agropecuària, l'extracció de recursos naturals i l'ús turístic i de gaudi.

14. Un paisatge agrícola de les planes de l'Empordanet-Baix Ter, la Selva, Valls d'Olot, Plana de l'Empordà, etc., preservat i ben gestionat arreu que mantingui a cada lloc la diversitat d'elements que el caracteritzen i el doten d'identitat pròpia.

15. Unes singularitats geomorfològiques (volcans, penya-segats, cales, cingleres, etc.), preservades com a elements configuradors del paisatge, revaloritzant el seu caràcter i el contacte amb el seu entorn.

16. Un sistema d'itineraris i miradors que emfatitzin les panoràmiques més rellevants i permetin descobrir i interactuar amb la diversitat i els matisos dels paisatges de les Comarques Gironines.

17. Unes fites i fons escènics preservats i revaloritzats que es mantinguin com a referents visuals i identitaris de qualitat.

18. Una façana marítima que mantingui la identitat paisatgística de cada lloc i els valors propis de caràcter natural, històric, cultural i etnogràfic bastits a primera línia de costa (espais naturals, camins de ronda, fars, edificis d'estil modernista i colonial, passejos marítims, "tinglados" i instal·lacions portuàries).

Article 3.3. Directrius OQP1

Uns assentaments urbans amb un creixement ordenat, respectuós amb la seva singularitat, amb perímetres nítids, dimensionat d'acord amb les necessitats reals i que no comprometi els valors del paisatge dels espais circumdants.

1. Promoure una configuració compacta dels nuclis urbans ja consolidats i evitar l'aparició de teixits discontinus que fragmentin el paisatge.

2. Afavorir unes fronteres nítides i de qualitat entre els espais urbans i els espais agrícoles o naturals de les perifèries evitant la ubicació d'activitats o instal·lacions no aptes en sòl agrícola per tal de preservar-ne la seva qualitat. Evitar la degradació d'aquestes fronteres creant franges de transició i límits clars.

3. Evitar que les extensions urbanes afectin negativament figures, perfils i escenaris urbans d'interès paisatgístic, particularment en els casos en que puguin contribuir a l'aparició de fenòmens de conurbació, carretera-aparador (definit en l'article 3.4) o continus de la façana litoral (article 3.20). Els principals fenòmens de conurbació es produeixen en els següents espais: Girona-Salt, Girona-Sarrià de Ter-Sant Julià de Ramis, Girona-Riudellots de la Selva, Girona-Cassà de la Selva, Celrà-Flaçà, Banyoles-Palol de Revardit, Figueres-Roses, Figueres-Santa Llogaia d'Àlguema, Figueres-Vilafant, Blanes-Lloret de Mar, Sant Feliu de Guíxols-Palamós, Platja d'Aro-Santa Cristina d'Aro, Palamós-Palafrugell, Olot-la Vall d'en Bas, Olot-Sant Joan les Fonts, Torroella de Montgrí-Ullà, Torroella de Montgrí-L'Estartit, Ripoll – Campdevànol, Santa Coloma de Farners-Sils.

4. Els instruments urbanístics han d'establir un tractament específic dels processos d'extensió urbana per a la millora del paisatge en relació amb l'estratègia definida pel planejament territorial.

5. Integrar paisatgísticament, a través dels instruments d'ordenació urbanística i plans especials, els diferents espais verds urbans (parcs, zones verdes, places, passeigs, etc.) en xarxes connectades amb els espais oberts circumdants. Més enllà dels itineraris definits en l'article 3.18, hauran de connectar itineraris paisatgístics de caràcter local i supramunicipal que enllacin la infraestructura viària rural, els components del medi natural i els teixits urbans, i que respectin els valors i elements paisatgístics indicats.

6. Per a l'aplicació de les directrius generals que s'especifiquen a l'article 2.5 i les que s'assenyalen en aquest article, es tindran en compte els patrons paisatgístics que el Catàleg del paisatge atribueix als nuclis que s'assenyalen a continuació:

- **Els nuclis del litoral.** Ubicats generalment en ports naturals i cales, amb una disposició de l'edificació apinyada i amb una arquitectura on dominen els tons blancs. Aquests són: Colera, Port de la Selva, Port Lligat, Cadaqués, Sant Martí d'Empúries, Sa Tuna, Calella de Palafrugell i Tamariu.
- **El conjunt de nuclis de l'Empordanet.** Nuclis petits d'estructura compacte, de morfologia orgànica en relació amb la topografia, habitualment situats en un turó o suau elevació del terreny i amb l'església com a edifici destacat. Aquests són: Tor, la Tallada, Jafre, Ultramort, Parlavà, Corçà, Monells, La Pera, Púbol, Vulpellac, Canapost, Ullastret, Serra de Daró, Gualta, Palau-sator, Peratallada, Fontclara, Pals, Torrent, Fontanilles, Fonteta, Llubià, Matajudaica, Casavells, Cruïlles, Sant Sadurní de l'Heura, Madremanya, Castell d'Empordà, Sant Feliu de Boada, Sant Julià de Boada, Sant Iscle d'Empordà, Rupia i Foixà.
- **Els nuclis dels Aspres.** Nuclis de petita dimensió, de tons ocres, amb el campanar com a element més destacat i imbricats en l'entorn agroforestal dels Aspres, caracteritzat pels conreus de vinya i olivera estructurats, en part, per murs de pedra seca. Aquests són: Campmany, Sant Climent Sescebes, Espolla, Cantallops, Rabós, Masarac, El Morassac, Vilamaniscla, Mollet de Peralada, Garriguella, Delfià, Peralada, Vilajuïga, Pau i Vilarnadal.

- **Els nuclis de la plana de l'Empordà.** Històricament ben integrats amb la matriu agrària circumdant, són nuclis compactes situats a la plana, on la majoria de les cases tenen el pati tancat per murs d'obra arrebossats amb morter, i on només sobresurt el campanar. Per altra banda el creixement d'aquests nuclis, en la majoria dels casos, no ha afectat aquesta façana urbana. Aquests són: Fortià, Vilabertran, Vilanant, Vilamalla, Torroella de Fluvià, Sant Miquel de Fluvià, Riumors, Siurana, Ordís, Borrassà, Ventalló, Albons, Avinyonet de Puigventós, Vilasacra, Garrigàs, Pontós, Cabanes, l'Armentera, Vilacolum, Vilamacolum, Viladamat, Lladó, Navata, el Far d'Empordà.

- **Els nuclis dels Terraprims.** Assentaments urbans de petita dimensió, alguns d'ells petits veïnats, imbricats en l'entorn agroforestal dels Terraprims, definit per conreus de secà i bosc mediterrani disposats en una successió de turons i fondalades entre la plana de l'Empordà i el Pla de l'estany. Es troben sovint recolzats a les masses forestals dels límits de les planes i l'església sobresurt com a edificació més destacable d'una agrupació compacte, de carrers estrets i construccions arrebossades o de pedra, on encara conviu l'activitat agroramadera amb la purament residencial. Aquests són: Vilaür, Camallera, Orfes, Esponellà, Crespià, Espinavessa, Fontcoberta, Sant Marçal de Quarentella, Parets d'Empordà, Vilademuls, Sant Esteve de Guialbes, Les Olives, Pujals dels Cavallers, Pujals dels Pagesos, Santa Llogaia del Terri, Vilafreser, Ravós del Terri, Gaüses, Llampaias, Arenys d'Empordà, Galliners, Vilamarí, Viella, Perles, Vilavenut, veïnat de Deri, Viladamí.

- **Els nuclis de la muntanya pirinenca.** Pobles per sobre els 1.000 metres que destaquen per la seva estructura compacta, construcció de pedra, a mitja vessant de muntanya, amb carrers irregulars i com a edifici principal l'església dins del mateix nucli. A part d'aquests trets comuns, aquests nuclis es poden diferenciar en dos grups, depenent del material emprat a la coberta (pissarra/teula), que fa que el cromatisme del conjunt de l'assentament variï substancialment. Els nuclis amb coberta de teula són: Espinavell, Vallfogona, Rocabruna, Molló, La Roca, Abella, Setcases, Tregurà, Pardines, Bruguera i Campelles. Els nuclis amb coberta de pissarra són: Queralbs, Ventolà, Dòrria, Nevà, Fornells de la Muntanya, Toses i Serrat.

- **Nuclis encimbellats.** Nuclis majoritàriament compactes que estan assentats a dalt de petits turons o cims que condicionen la seva fesomia. Normalment en destaca el campanar, que se situa al capdamunt del turó o cim. Els perfils d'aquests nuclis són fàcilment visibles i sovint formen part de l'imaginari col·lectiu de la població de les Comarques Gironines: Llagostera, La Roca, Hostalric, el Mallol, El Far d'Empordà, Bellcaire d'Empordà, Castell d'Empordà i Espinavell, a més dels ja esmentats de l'Empordanet.

- **Altres nuclis.** Nuclis que no formen part de patrons ni es disposen encimbellats a dalt de turons però, tot i així, per les característiques del seu casc urbà, la seva morfologia i integració amb l'entorn, també esdevenen fites destacables. Molts d'aquests nuclis formen part del fons escènic definit per valls amb una conca visual ben definida, com per exemple la vall d'en Bas, la vall de Mieres i la de Sant Miquel de Campmajor. Aquests nuclis són: Hostalets d'en Bas, Joanetes, Santa Pau, Castellfollit de la Roca, Sant Andreu Salou, Oix, Beget, Falgars d'en Bas, Sant Privat d'en Bas, Riudaura, Sant Martí Vell, , Sant Miquel de Campmajor, Mieres, Llofriu, Juià, Lladó, Sant Llorenç de la Muga, Osor, Sant Dalmai, Romanyà de la Selva, Boadella d'Empordà, la Selva de Mar, Sant Aniol de Finestres i s'Agaró.

Article 3.4 Directrius OQP2

Unes entrades dels nuclis urbans ordenades i projectades en relació amb el paisatge circumdant, amb uns passejos arbrats recuperats i reestructurats com a elements caracteritzadors del paisatge.

1. El planejament urbanístic cal que inclogui en les seves determinacions el tractament paisatgístic dels espais d'accés a les poblacions amb l'objectiu de garantir uns accessos als nuclis urbans ordenats i que facilitin la transició entre els espais oberts i els paisatges urbans, a la vegada que reforcin el caràcter i la identitat dels nuclis urbans als quals estan vinculats. Les mesures a introduir tenen els següents objectius:
 - Establir criteris d'ocupació i tipologia de l'edificació adjacent als principals viaris d'accés, a fi de conformar una unitat visual i estètica prèvia i descriptiva del valors inherents del mateix nucli urbà, i els seus atributs morfològics i culturals.
 - Considerar les zones amb influència de visuals als vials d'accés i façanes construïdes, per tal d'introduir tractaments paisatgístics i criteris especials de protecció als punts caracteritzadors de la imatge recognoscible dels nuclis urbans.
 - Estructurar les xarxes de corredors paisatgístics i la seva vinculació amb els nuclis urbans a través dels seus accessos i les connexions posteriors amb altres buits urbans (passeigs; bulevards; places; parcs urbans; parcs periurbans; i altres espais) atenent a la necessàries connectivitat i continuïtat ecològica, social i visual.
 - Integrar les entrades dels municipis de perfil carretera-aparador mitjançant mesures de requalificació de l'espai.
 - Remoure els elements que obstaculitzen les continuïtats visuals (rètols, alçades arbitràries d'edificació dispersa) en els punts d'interès descriptius de les qualitats urbanes.
2. El planejament urbanístic i les actuacions en matèria de paisatge han de preservar i millorar en el possible els accessos arbrats de les poblacions d'Orfes, Fontanilles, pel nord a Ripoll, Maçanet de Cabrenys, Garriguella, pel sud a La Bisbal, pel nord a Banyoles, pel sud de Ribes de Freser, pel nord i per l'est a Castelló d'Empúries, a Arbúcies, Sant Hilari Sacalm, i Girona per l'est.
3. El planejament urbanístic i les actuacions en matèria de paisatge han d'aportar mesures per a la millora de la qualitat paisatgística dels accessos dels nuclis urbans de Girona (per Sarrià de Ter i per Fornells de la Selva), Figueres (per Vilatenim, per Santa Llogaia d'Àlguema i per Vilafant), Santa Coloma de Farners (per Sils), Platja d'Aro (per Castell d'Aro i per Sant Feliu de Guíxols), Ripoll (per Sant Joan les Abadesses), Campdevànol (per Ripoll), Olot (per Les Tries, la carretera de la Canya i la carretera de Sant Joan les Abadesses), La Bisbal (per les dues entrades de la C-66), Banyoles (per Mata), Cornellà del Terri (a la C-66), Palol de Revardit (a la C-66), la Jonquera (N-II), Empuriabrava (C-66), Sta. Margarida a Roses (C-68), l'Escala (per Bellcaire d'Empordà), Mont-ras (C-66), Medinyà (N-II), Lloret de Mar (per Vidreres), Blanes (av. d'Europa), o Hostalric (C-35), entre d'altres.
4. Es consideren bones pràctiques per a la millora dels accessos urbans, el soterrament de línies elèctriques i la integració paisatgística de les casetes que allotgen els transformadors elèctrics, la previsió de vials per al trànsit de diferent tipus d'usuaris, l'eliminació gradual dels rètols publicitaris i dels suports obsolets, la regulació de mides, colors, materials i formes de la senyalització i de la retolació comercial, la incorporació d'arbrat i la rehabilitació d'elements patrimonials.
5. Alguns municipis tenen relacions consolidades entre les entrades als respectius nuclis urbans i els fons escènics que els envolten i els doten de caràcter. En aquests municipis es faran més visibles aquests valors escènics introduint tractaments paisatgístics i criteris especials de protecció als punts caracteritzadors de la imatge recognoscible del lloc. Això pot implicar, per exemple, evitar la

construcció d'edificis de gran d'impacte visual sobre perfils escènics característics a les entrades d'aquests nuclis urbans.

Article 3.5 **Directrius OQP3**

Unes infraestructures lineals (xarxa viària i ferroviària, línies elèctriques, etc.) i de telecomunicacions integrades en el paisatge i que millorin la interconnexió del territori sense comprometre la continuïtat i la permeabilitat ecològica i social respecte a les seves característiques ambientals i paisatgístiques.

1. Als efectes d'aplicació de les directrius generals que estableix l'article 2.7, es tindran especialment en compte, per la seva importància, les infraestructures següents, ja es tracti de la seva implantació o d'actuacions de millora general:

MAT Tram Bescanó-Santa Llogaia d'Àlguema.
 MAT Tram Santa Llogaia d'Àlguema-La Jonquera.
 Gasoducte Martorell-Figueres.
 AP-7, A-2, N-2, A-26, C-31, C-65, C-260, C-32, N-141.
 TAV, ferrocarril ample ibèric, Eix transversal ferroviari.

En tot cas les disposicions de l'article 2.7 són d'aplicació a totes les actuacions d'infraestructures que tinguin lloc en el territori de les Comarques Gironines.

2. Garantir que la construcció de noves infraestructures viàries i ferroviàries deixi els passos necessaris per tal d'evitar la fragmentació física i social dels itineraris paisatgístics no motoritzats de les Comarques Gironines. Aquests són el GR-1, el GR-2, el GR-3, el GR-11, el GR-210, el GR-92, el GR-178 i el GR-83, així com les vies verdes de La Ruta del Ferro i del Carbó, i la Ruta del Camí Ral i Ramader, La Ruta del Carrilet.
3. El disseny de nous traçats d'infraestructures viàries que creuin les unitats de paisatge de Vall de Freser, Vall de Camprodon, Alt Ter, Alta Garrotxa, Valls d'Olot, i Cabrerès-Puigsacalm, Salines-l'Albera, Montseny i Guillerries, pel seu caràcter de paisatge de muntanya, no haurien de tenir canvis bruscs en els marges amb elements de protecció i seguretat, alhora que haurien de facilitar les panoràmiques observables des de la carretera.
4. Conservar el valor patrimonial de carreteres històricament ben inserides al territori, com les següents:

- GI-682 (Tossa-Sant Feliu de Guíxols)
- GI-543 (Arbúcies-Coll de Revell)
- GI-551 (Santa Coloma de Farners-Sant Hilari Sacalm)
- GI-542 (Sant Hilari Sacalm-Osor)
- GI-664 (La Bisbal d'Empordà-Cassà de la Selva)
- GI-660 (Calonge-La Bisbal d'Empordà)
- GIV-6542 (Palafrugell-Tamariu)
- GIV-6703 (Girona-Madremanya)
- GI-614 (Roses-Cadaquès)
- GI-613 (Perafita-Port de la Selva)
- GIV-6121 (Port de la Selva-Sant Pere de Roda)
- GI-624, GIV-6302, GIV-6303 (Ventalló-Sant Pere Pescador)
- GI-633, GI-634 (Cervià de Ter-Verges)
- GI-602 (Garriguella-Capmany)
- GIP-5129 (Avinyonet de Puigventòs-Llers)
- GIP-5101 (Avinyonet-Vilarig)
- GI-513 (Banyoles-Oriols)
- GIV-5132 (Banyoles-Galliners)
- GI-524 (Banyoles-Santa Pau-Olot)

- C-153 (Sant Esteve d'en Bas-Coll de Condreu)
- N-260 (Olot-Vallfogona de Ripollès-Ripoll)
- GIV-5223 (Camprodon-Beget)
- C-38 (Camprodon-Coll d'Ares)
- GIV-5264, GIV-5265 (Camprodon-Setcases)
- GI-673, GI-674 (Caldes de Malavella-Llagostera)
- C-26 (Ripoll-Palmerola)
- GI-401 (Campdevànol-Gombrèn)
- GIV-5217 (Ribes de Freser-Queralbs).

Per tal de mantenir aquestes característiques i dimensions convindrà en alguns trams regular expressament la limitació de velocitat permesa.

5. Conservar el valor patrimonial de les trames viàries d'arrel històrica de traça menuda però molt capil·lar, que relliga petits nuclis de població, amb una integració harmònica amb el paisatge. Es tracta de les trames viàries de les següents àrees:
 - Vall d'en Bas
 - Plana de la Selva
 - Empordanet
 - Plana de l'Empordà

Per tal de mantenir aquestes característiques i dimensions convindrà en alguns trams regular expressament la limitació de velocitat permesa.

6. Evitar la ubicació d'instal·lacions de publicitat que afectin les conques visuals àmplies i els fons i fites emblemàtics del paisatge territorial, així com pintades o missatges situats a l'espai agrari o forestal, pel seu impacte negatiu en el paisatge.
7. Considerar la funció que tenen els projectes viaris com a itinerari de percepció del paisatge, a més de tenir cura de la correcta, i discreta, inserció i adaptació de la via en el paisatge. A les Comarques Gironines tenen aquesta funció els itineraris motoritzats citats en l'objectiu de qualitat paisatgística 16 (article 3.18).
8. Tendir a la compactació en la implantació de les antenes emissores i de repetició de senyals inalàmbrics en els punts on coincideixin vàries d'elles de manera que s'instal·lin en un sol suport i ubicar-les lluny dels edificis o miradors definits a l'objectiu de qualitat paisatgística 16 (article 3.18) i els fons emblemàtics, singularitats geomorfològiques, castells, esglésies i ermites i fars descrits a l'objectiu de qualitat paisatgística 17 (article 3.19). Assegurar el tractament estètic de les antenes i dels edificis de control de manera que s'integrin de la millor manera possible en els fons visual.

Article 3.6

Directrius OQP4

Unes àrees especialitzades d'ús industrial, logístic, comercial, d'oci o d'altres usos terciaris, ubicades en zones visuals no preferents o notòries i dissenyades o redissenyades tenint en compte la integració en l'entorn, els tractaments de façana i les tipologies constructives, així com que respectin els espais identitaris i patrimonials de les poblacions on s'ubiquen.

1. Localitzar les noves implantacions de polígons d'activitat econòmica en àrees de creixement amb continuïtat amb les trames urbanes o els polígons ja existents i minimitzant la formació de façanes amb una exposició visual directa a les vies de comunicació per tal d'evitar l'efecte carretera-aparador.
2. Garantir que les possibles actuacions futures en tres nodes territorials que seran objecte de transformacions territorials tinguin especial cura pel que fa a la integració en la matriu territorial preexistent, així com els elements paisatgístics singulars que hi són presents. En aquest sentit, es palesen els següents condicionants:

- Entorn de l'Aeroport de Girona: àrea de paisatges agroforestals articulats per masies, de valor històric.
 - Entorn del centre Logístic Intermodal de El Far d'Empordà: àrea de conreus de regadiu d'origen històric amb valor agrícola i a les proximitats del nucli encimbellat de El Far d'Empordà, que també forma part del patró d'assentaments històrics de la Plana de l'Empordà. Les actuacions en aquesta àrea s'haurien de realitzar preservant la visibilitat del nucli de El Far d'Empordà des de les vies de comunicació properes (principalment A-2 i C-31).
 - Entorn de l'enllaç entre l'AP-7 i l'autovia C-35 en el triangle Maçanet de la Selva-Vidreres-Sils: àrea de paisatges agroforestals articulats per masies, de valor històric, i també amb un gran valor natural i ecològic. En aquests espais també hi són presents formacions de boscos caducifolis (rouredes) i de pollancredes i platanedes de l'espai fluvial, característiques de la matriu paisatgística de la plana de la Selva.
3. Evitar la construcció de noves àrees especialitzades en els espais agraris d'elevat valor productiu (Baix Empordà, Alt Empordà, Vall d'en Bas), en els espais agrícoles singulars (Pla de Martís, Riera de Santa Coloma, Arrossars de Pals, Arrossars de Fortià i Sant Pere Pescador, Arrossars de Bellcaire d'Empordà, Vall d'en Bas i Bianya) o espais agroforestals singulars (mosaic dels Aspres, mosaic de Terrades, mosaic de Terraprimis, mosaic de les Gavarres i mosaic de Brunyola, plans de Canet d'Adri), a què fa referència l'objectiu de qualitat paisatgística 14 (article 3.16).
 4. El desenvolupament de nous polígons industrials, de serveis o logístics als següents nodes d'activitat econòmica (Àrea de l'Aeroport de Girona, Àrea del centre Logístic Intermodal del Far d'Empordà i Àrea de l'enllaç entre l'AP-7 i l'autovia C-35 en el triangle Maçanet de la Selva-Vidreres-Sils), aniran acompanyats per estudis d'impacte i integració paisatgística.
 5. Promoure la recuperació de valors paisatgístics a les àrees on s'han perdut per causa de processos de degradació, sovint motivats per certes activitats, com les extractives (pedreres i sorreres) i/o instal·lacions obsoletes. Sobre aquests espais cal actuar-hi promovent-ne la seva gestió i/o transformació. Aquests espais són: pedrera de Girona; pedrera dels Comuns (Tortellà); explotacions de guixos (Beuda); Pedrera de Gualta; pedrera d'Ullà, pedreres calcàries situades entre Llers, Figueres i Avinyonet de Puigventós; zona del Puig Gorners d'Albons; pedrera de la zona de les Trescases fins a Corella (Figueres); zona d'extracció d'àrids i la planta de tractament associada de les ribes del riu Fluvià, entre Torroella de Fluvià i l'Arbre Sec; activitats extractives de Setcases; activitat extractiva La Ramona, els Gorgs i els Mallats a Oix; el Subridell (Beget, Camprodon), gravera de Tolosa (Vallfogona de Ripollès), Sorrera de Cavorques (Port de la Selva), zona d'extracció d'àrids de l'extrem nord-est del municipi de Cruïlles, Monells i Sant Sadurní de l'Heura, zona d'extracció d'àrids entre Sant Sadurní de l'Heura i Calonge, activitats extractives de sauló i granit dels vessants propers a la riera de Santa Coloma de Farners

Article 3.7

Directrius OQP5

Uns parcs eòlics i fotovoltaics, inserits en el paisatge en relació amb els seus elements configuradors, sense afectar conques visuals extenses o panoràmiques obertes sobre fites paisatgístiques rellevants.

1. La instal·lació de parcs eòlics s'ha de fer atenent a les directrius de la política energètica catalana, en localitzacions on hi hagi disponibilitat de recurs eòlic explotable tècnica i econòmicament on hi hagi compatibilitat ambiental i on no es produeixi, o es minimitzi, l'afectació negativa dels paisatges de més valors. Entre aquests cal assenyalar:
 - Fons escènics emblemàtics assenyalats en l'objectiu de qualitat 17 (article 3.19).
 - Proximitats de miradors de consolidació prioritària definits en l'objectiu de qualitat 16 (article 3.18).
 - Entorn dels nuclis que assenjala l'objectiu de qualitat 17 (article 3.19).

- Espais agraris i agroforestals i hortes que assenyalen l'objectiu de qualitat 14 (article 3.16).
2. Les petites instal·lacions eòliques s'haurien de localitzar preferentment en zones planes a l'entorn de polígons industrials i comercials, àrees portuàries i àrees periurbanes que compleixin en tot cas els requisits que estableix la normativa sectorial aplicable.
 3. La instal·lació de parcs fotovoltaics s'ha de fer de manera preferent en localitzacions on no es produeixi, o es minimitzi, l'afectació negativa del paisatge, en especial els fons escènics definits en l'objectiu de qualitat 17 (article 3.19), així com les proximitats de miradors de consolidació prioritària definits en l'objectiu de qualitat 16 (article 3.18). Es prioritzarà la localització en cobertes d'edificacions existents i futures, a totes les classes i qualificacions urbanístiques, així com espais degradats per activitats o afectats per infraestructures existents (zones extractives, corredor d'infraestructures, línies elèctriques existents,...).
 4. Incorporar tanques arbrades a l'entorn de parcs fotovoltaics que hagin d'ubicar-se en plans territorials com la de l'Empordà i del Baix Ter, per tal de facilitar-ne la integració paisatgística.

Article 3.8

Directrius OQP6

Uns paravents de xiprers i unes tanques arbrades cuidats i protegits com a elements estructurals i característics del patrimoni rural de Planes de l'Empordà i l'Empordanet-Baix Ter.

1. Els paravents de xiprers i les tanques arbrades es consideren com a valor paisatgístic en si mateixos, caracteritzats per l'estacionalitat (menys en el cas del xiprer) i la verticalitat de la formació, definides per l'estructura parcel·lària lineal perpendicular als cursos fluvials i la linealitat del traçat, en contrast amb els conreus, les làmines d'aigua i els fons escènics.
2. Es recomana la preservació d'aquests elements, o en el cas que calguin transformacions en aquests paisatges derivades de canvis necessaris en els sistemes d'explotació, les actuacions es facin seguint les pautes pròpies dels paisatges agraris preexistents. En la mateixa línia, s'integrarà paisatgísticament les obres públiques que afectin o travessin les tanques arbrades. En aquesta direcció, s'han d'establir relacions entre aquests paisatges lineals i els fons escènics que l'envolten.
3. Per la seva vàlua paisatgística, el desenvolupament urbà tindrà un tractament específic en els nuclis amb la presència de tanques arbrades que estan en els municipis de Figueres, Vilabertran, El Far d'Empordà, Santa Llogaia d'Àlguema, Cabanes, Fortià, Peralada, Vila-Sacra, Vilanova de la Muga, Castelló d'Empúries, Siurana, Riumors, Vilamacolum, Torroella de Fluvià, Sant Pere Pescador, Torroella de Fluvià, L'Armentera, Viladamat, Albons, la Tallada d'Empordà, Bellcaire d'Empordà, Torroella de Montgrí, Ullà, Ullastret, Gualta i Serra de Daró. En aquests casos, les possibles noves extensions s'integraran en les estructures preexistents de manera harmònica i respectant-ne la singularitat. En aquest sentit, els plans d'ordenació urbanística municipal dels nuclis esmentats haurien de protegir i ordenar el patrimoni dels paravents de xiprers i les tanques arbrades de més interès paisatgístic i la planificació, la gestió i la recuperació de les restants.

Article 3.9 Directrius OQP7

Un sistema de canals i infraestructures hidràuliques recuperades, rehabilitades i valorades a partir de la seva consideració com a element configurador i estructurant del paisatge.

1. El sistema històric de canals i infraestructures de l'aigua es considera com a valor paisatgístic en si mateix, atorgador de caràcter als paisatges agrícoles per l'horitzontalitat de la formació i la lògica de distribució del rec que condicionen les estructures parcel·làries.
2. El sistema històric de rescloses i canals industrials es considera com a valor paisatgístic en si mateix, en la mesura que modifica el curs del riu i configura un nou paisatge que permet el desenvolupament d'una vegetació de ribera més rica i un hàbitat favorable per a models espècies, així com d'un ambient agradable estèticament per la presència de l'aigua.
3. Es mantindrà el patrimoni arquitectònic civil i paisatgístic lligat als canals i infraestructures hidràuliques de les Comarques Gironines, tot respectant la continuïtat funcional dels canals i sistemes de reg i, en la mesura del possible, mantenir-los descoberts i amb un tractament paisatgístic adequat. En el cas que calguin transformacions en aquests paisatges derivades de canvis necessaris en els sistemes d'explotació, les actuacions haurien d'evitar el trencament amb les pautes pròpies dels paisatges agraris preexistents.
4. En les intervencions d'enginyeria i obres projectades els processos de concentració parcel·lària, es procurarà respectar la xarxa històrica de canals i infraestructures de l'aigua, minimitzant els moviments de terra, la modificació topogràfica, l'eliminació de vegetació i en tot cas, preveure la restauració de talussos i vessants de les noves infraestructures de reg (canals, basses, etc.).
5. Els nous plans d'ordenació urbanística municipal o la revisió dels vigents es protegiran i ordenaran el patrimoni dels sistema històric de canals i infraestructures de l'aigua de més interès paisatgístic, tot vetllant per la gestió i recuperació de les restants. Així mateix, qualificaran com a sòls no urbanitzables d'especial protecció paisatgística les zones on el sistema de canals i infraestructures hidràuliques sigui més notòria. Els municipis on aquesta directriu tindrà prioritat són: Vilanova de la Muga, Pedret i Marzà, Castelló d'Empúries, Fortià, Riumors, Sant Pere Pescador, L'Armentera i Belcaire d'Empordà (Plana de l'Empordà); Celrà, Bordils, Flaçà, Gualta, Torroella de Montgrí i Pals (Baix Ter); Santa Coloma de Farners, Riudarenes i Sils (Plana de la Selva); i Banyoles i Porqueres (Estany de Banyoles). Les rescloses i canals industrials es concentren als municipis de Ribes de Freser, Campdevàrol, Ripoll, Camprodon, Sant Pau de Segúries i Sant Joan de les Abadesses (curs alt del Ter); La Cellera de Ter, Anglès, Sant Julià de Llor i Bonmatí, Bescanó, Salt, Girona i Sarrià de Ter (curs mig del Ter); i Olot i Sant Joan les Fonts (Fluvià).
6. Per la seva vàlua paisatgística, els desenvolupaments urbans ja previstos en el planejament tindran un tractament específic en els municipis amb la presència de sistema històric de canals i infraestructures de l'aigua. Aquests són els esmentats en el punt 5 del present article 3.9. En aquests casos, les possibles noves extensions s'incardinaran en les estructures preexistents de manera harmònica, respectant-ne la singularitat i/o les integraran com un element de vertebració de l'estructura urbana i els sistema d'espais lliures.

Article 3.10 Directrius OQP8

Uns paisatges fluvials de la Muga, el Fluvià, el Ter, la Tordera ben conservats i revaloritzats com a identificadors del paisatge i reforçats en el seu paper de connectors paisatgístics i d'espai d'oci i gaudi social.

1. Considerar les lleres dels rius i la vegetació de ribera com a valors paisatgístics en si mateix, caracteritzats per formar una estructura amb identitat pròpia tant per la seva composició com per

la diversitat cromàtica, la verticalitat de la formació, la sinuositat dels traçats i la biodiversitat que té associada.

2. Restaurar i naturalitzar els trams degradats de les rieres i petits cursos fluvials entorn als nuclis urbans i les zones periurbanes i industrials: riera de Figueres, tram baix de la Tordera, rieres dels pobles costaners de la Selva, etc. Prioritzar les que mostrin signes clars de contaminació i acumulació de deixalles i les que estiguin colonitzades per espècies al·lòctones.
3. Considerar la presència dels rius, principalment la Muga, el Fluvià, el Ter i la Tordera, com a factors determinants de l'ordenació urbanística, en el sentit de justificar espais de transició de qualitat entre el front edificat i la ribera. En aquest espai de transició es localitzaran de manera preferent els sòls de cessió per a espais lliures, i es garantirà que el nou conjunt permeti la visibilitat entre el nucli urbà i el front d'aigua. Per tant caldrà tractar acuradament, en el marc del planejament urbanístic, els fronts urbans fluvials per tal de destacar el seu caràcter i potenciar el valor paisatgístic, així com establir mesures per recuperar la coherència formal en aquells fronts fluvials que l'hagin perduda a causa de la volumetria dels edificis o de la baixa qualitat de l'arquitectura.
4. Considerar els fronts urbans fluvials (façanes, passeigs, parcs, travessies urbanes, etc.) com a valors del paisatge urbà, tot destacant-ne el seu caràcter i potencial paisatgístic, especialment en el cas dels nuclis històrics. En aquest sentit, és important recuperar, potenciar i preservar les panoràmiques obertes de vista al riu.
5. Promoure la integració paisatgística en les obres públiques que afectin o travessin trams fluvials. Potenciant alternatives de traçat o construccions que afectin al mínim possible o s'integrin millor a l'estructura fluvial. Paisatgísticament es desaconsella la canalització o soterrament dels cursos fluvials.

Article 3.11

Directrius OQP9

Uns paisatges d'aiguamolls i zones humides protegits, ben gestionats i revaloritzats com a elements configuradors del paisatge, on es potenciïn els seus valors naturals, pedagògics i d'oci.

1. Es propiciarà la continuïtat dels conreus dins les zones humides (com el de l'arròs a Castelló d'Empúries, Pals, Torroella de Montgrí, Bellcaire d'Empordà, Palau-sator, Gualta i Fontanilles, amb 714 ha en total), per tal de donar continuïtat als ecosistemes aquàtics.
2. Les administracions públiques, en especial les locals, haurien de reforçar la imatge de les zones humides dels Estanys de la Jonquera, Bassa de la Rovina, Estany de Vilaüt, basses i estanys dels Aiguamolls de l'Empordà, Basses d'en Broc i aiguamoixos de la Déu Vella, Resclosa de Serinyà i illa del Fluvià, illa de Carlemany, Estany de Banyoles, Clot d'Espolla, Rec del Molí i riu Daró, El Ter Vell, Basses d'en Coll, Closes de la Fonollera, la Platera, Estanys de Sils, Desembocadura del riu Tordera, Llacuna de la platja Castell, Bassa del Dofí, Vall de Núria, Ulldeter, així com del conjunt de les zones humides de les Comarques Gironines, a través de la difusió dels seus valors i l'adequació de mecanismes per al seu descobriment.

Article 3.12

Directrius OQP10

Un sistema d'urbanitzacions ordenat i integrat en el paisatge, de manera que es minimitzi el seu impacte visual i es valoritzi la seva imatge.

1. Promoure, seguint les indicacions de la Llei de la Millora d'Urbanitzacions amb Dèficits Urbanístics, accions per tal de dotar les urbanitzacions dels serveis urbans bàsics, impulsant la millora de la qualitat estètica i ambiental integral: accessos, perifèries, regulació de les tipologies constructives i dels tipus de cobertes, i els codis cromàtics en les edificacions, així com l'asfaltat de carrers, l'enllumenat públic, la recollida de residus, o la creació i rehabilitació dels espais públics.
2. Millorar els perímetres de les urbanitzacions, amb dues finalitats: estètica i de protecció davant incendis forestals. Amb uns límits definits i identificables, i zones d'integració amb l'entorn natural ordenades i dissenyades per fer front als incendis forestals.

Article 3.13 **Directrius OQP11**

Unes platges i dunes del litoral gironí ben conservades i gestionades d'acord amb les seves característiques urbanes, semiurbanes o naturals.

1. Els paisatges dunars que s'assenyalen en aquest article es protegiran de la urbanització i del pas d'infraestructures i, per tant, de la fragmentació, i es gestionaran adequadament per assolir una elevada qualitat paisatgística.

Són els sistemes dunars de la Rovina, i la platja de Can Comes (Castelló d'Empúries); la platja de Sant Pere, la Cagarra, i la platja de les Dunes (Sant Pere Pescador); Zona del Ter Vell, platja de la Pletera, la Gola del Ter, i la platja de la Fonollera (Torroella de Montgrí); la platja del Grau-Basses d'en Coll, Ràdio Liberty, i la platja de Pals (Pals). Al llarg de la Costa Brava també es troben altres cordons dunars de menys importància (en extensió), com els de Garbet, i Cap Ras (Colera); el Rec del Molí (l'Escala); la platja de Castell (Palamós);

Existeixen també espais testimonials de dunes com a la platja d'Empuriabrava a Castelló d'Empúries, a la platja de Sant Martí a l'Escala, a la platja de l'Estartit a Torroella de Montgrí, a la platja del Racó a Begur, a la platja de Sant Pol a Sant Feliu de Guíxols, a la cala dels Canyerets també a Sant Feliu de Guíxols i a la desembocadura de la Tordera a Blanes que han d'ésser objecte de protecció en tant que mostres del paisatge originari.

2. Redactar i tramitar, per part de l'Administració competent en matèria de costes, o pels mateixos ajuntaments de Pals, L'Escala, Sant Pere Pescador i Castelló d'Empúries, un pla especial regulador dels accessos i de l'ús del domini públic, fixant els passos i limitant les zones de trepitjada i trànsit, amb la finalitat de protegir els ambients més fràgils i delicats d'aquesta àrea.

Article 3.14 **Directrius OQP12**

Un sistema de construccions rurals tradicionals (masies, coberts, cabanyes, murs de pedra seca, etc.) conservades i valoritzades on es promouran el seu manteniment i la integració de les noves construccions amb volumetries, materials i revestiments propis del lloc.

1. Reutilitzar o rehabilitar edificacions ja existents a l'hora d'instal·lar equipaments públics en espais oberts per tal d'evitar al construcció de noves estructures en sòl no urbanitzables. En aquest sentit, prioritzar que els equipaments públics, paradors, cases de turisme rural i centres d'interpretació del medi rural, natural o del paisatge s'ubiquin en edificis resultants de la reutilització o la rehabilitació de construccions existents. A més, tendir que es facin en llocs pròxims als nuclis de població i a concentrar-se en punts estratègics per tal de garantir la mínima afectació al paisatge
2. Els murs i construccions de pedra seca constitueixen per si mateixos un exemple clar de construccions tradicionals per l'agricultura, com en el cas dels murs per fer feixes (delimitant

sobretot els conreus de vinya i d'olivera), o per la ramaderia, bàsicament en el cas de les cabanes de pastor. Les principals àrees amb construccions de pedra seca a les Comarques Gironines són:

- **Cap de Creus.** Sovint en relació amb el cultiu de vinya i d'olivera que actualment es troba en recuperació, hi ha una gran quantitat de murs de pedra seca fetes de làmines d'esquist que conformen les feixes de poca alçada, així com travesseres, clopers, fites i barraques que foren utilitzades com a refugi i per a guardar-hi les eines del camps. Es concentra sobretot a la part muntanyosa del massís.
- **Els Aspres.** Estructures de murs de pedra seca de parcel·les de dimensió mitjana associades principalment al conreu de la vinya i l'olivera. Es distribueix a la unitat de paisatge dels Aspres.
- **Llers-Terrades.** Zona de pedra seca en blocs calcaris. Abunden els murs de separació de parcel·les, clopers, fites i cabanes associades al conreu de l'olivera i altres cultius de secà. Si bé aquesta pedra seca tenia molta presència en el paisatge, actualment part de la zona ha abandonat l'activitat agrícola i les construccions s'amaguen entre boscos i garriga mediterrània.
- **Garrotxa.** Comprèn els voltants d'Olot, sobretot l'àmbit del municipi de les Preses, a la comarca de la Garrotxa, seguint les principals colades volcàniques. Es caracteritza pels seus murs i clopers fets amb pedra d'origen volcànic que delimiten antics camps agrícoles de petites parcel·les. També s'hi troben cabanes, algunes d'elles incorporades als mateixos murs de pedra seca.
- **Torroella de Montgrí-l'Estartit.** La importància del cultiu de la vinya i l'olivera impulsaren la construcció de murs de pedra i grans barraques per tota la zona, amb materials d'origen calcari.
- **Ripollès associat a la pastura.** Construccions de pedra seca associades al pasturatge, en terrenys amb forts pendents. Sobretot es presenten en forma de barraques de pastors, sovint amb falsa volta, on habitaven els pastors que pujaven els ramats a muntanya per aprofitar les pastures estivals.
- **Ripollès associat als horts periurbans.** Construccions de pedra seca dels contorns urbans del Ripollès, en terrenys amb inclinació forta, i associades a petites feixes d'horta.

3. Restringir la localització de construccions en sòl no urbanitzable:

- sobre els punts prominents, els careners i les cotes més altes del territori, on la projecció de la silueta de l'edificació en la línia d'horitzó modifiqui el perfil natural perceptible del paisatge, i en indrets amb alta fragilitat o exposició visual identificats en el Catàleg, seguint els criteris establerts per a l'assoliment de l'objectiu de qualitat paisatgística 17 (article 3.19).
- en els espais agraris d'elevat valor productiu (Baix Empordà, Alt Empordà, Vall d'en Bas) definits en l'objectiu de qualitat paisatgística 14 (article 3.16) i els espais agrícoles singulars (Pla de Martís, Riera de Santa Coloma, Arrossars de Pals, Arrossars de Fortià i Sant Pere Pescador, Arrossars de Belcaire d'Empordà, Vall d'en Bas i Bianya) o espais agroforestals singulars (mosaic dels Aspres, mosaic de Terrades, mosaic de Terraprim, mosaic de les Gavarres i mosaic de Brunyola, plans de Canet d'Adri), definides en l'objectiu de qualitat paisatgística 14 (article 3.16).

Article 3.15 **Directrius OQP13**

Uns paisatges naturals ben conservats, amb qualitat paisatgística, viables ecològicament i que compaginin l'activitat agropecuària, l'extracció de recursos naturals i l'ús turístic i de gaudi.

1. Aplicar mesures de protecció del sòl creant espais d'amortiment per afavorir la preservació de les dinàmiques naturals, enfront de la pressió urbanística que puguin patir els espais naturals, quan la localització d'aquests sigui adjacents als nuclis urbans. Implementant en sòls urbanitzables no consolidats, espais de transició paisatgística entre els assentaments i el sistema d'espais oberts (espais naturals, amb figura de protecció o sense, o espais agrícoles), evitant àrees de ruderalització i aplicant criteris d'integració paisatgística, per donar coherència a la continuïtat natural-urbà, mitjançant espais verds urbans, hortes urbanes, o usos agraris tradicionals.

Article 3.16 **Directrius OQP14**

Un paisatge agrícola de les planes de l'Empordanet-Baix Ter, la Selva, Valls d'Olot, Plana de l'Empordà, etc., preservat i ben gestionat arreu que mantingui a cada lloc la diversitat d'elements que el caracteritzen i el doten d'identitat pròpia.

1. Les Comarques Gironines presenten un conjunt de paisatges agraris d'elevat valor productiu (Baix Empordà, Alt Empordà, Vall d'en Bas) i d'altres espais agroforestals singulars (mosaic dels Aspres, mosaic de Terrades, mosaic de Terraprim, mosaic de les Gavarres, mosaic de Brunyola, plans de Canet d'Adri) tots ells definits en el Catàleg del paisatge que, pel seu gran valor cultural, haurien de continuar mantenint el seu caràcter.
2. Alguns paisatges agraris singulars de caràcter local, pels seus valors productius i estètics extraordinaris, han d'ésser objecte d'una protecció estricta mitjançant el manteniment i la millora dels seus elements estructurals. Aquests paisatges són les Peces de la Rovina i Closa de la Vila, Closes del Ter Vell, Pla de Martís, Estany de Banyoles, riera de Santa Coloma, Arrossars de Pals, Fortià, Sant Pere Pescador i Belcaire d'Empordà, valls d'en Bas i Vianya, així com les hortes de Santa Eugènia, entre Girona i Salt, Bescanó, Anglès, Amer, les Planes d'Hostoles, Olot, Castellfollit de la Roca, la Canya, Ripoll, Sant Jaume de Llierca, Llançà, Besalú, Figueres, Vilabertran, Cabanes, Peralada, Castelló d'Empúries, Ullà, Torroella de Montgrí, Bisbal d'Empordà, Sant Feliu de Guíxols, Llagostera, Santa Coloma de Farners. Tots aquests espais estan definits en el Catàleg del paisatge.

Article 3.17 **Directrius OQP15**

Unes singularitats geomorfològiques (volcans, penya-segats, cales, cingleres, etc.), preservades com a elements configuradors del paisatge, revaloritzant el seu caràcter i el contacte amb el seu entorn.

1. S'ha de garantir la preservació de la morfologia primigènia del territori en els indrets i sistemes següents:
 - Delta de la Tordera.
 - Penya-segats i cales de Cap de Creus, del Montgrí, del massís de Begur i de l'Ardenya – Cadiretes.
 - Illes Medes i illes Formigues.
 - Aiguamolls de l'Empordà i del Baix Ter.

- Dunes de Pals, dunes interiors de Torroella de Montgrí, dunes interiors de Begur/Regencós.
 - Cingleres de Ribelles, Castellfollit de la Roca, Cingles al voltant del Pantà de Boadella (serrat de Centinella, penya-segats de la Muga, muntanya de Santa Magdalena), del Far, Puigsacalm, Sant-Roc, Montgrony, Cingles de Gítrarriu.
 - Congost de Sadernes, Grau d'Escales (vall d'Hortmoier).
 - Volcans de les Valls d'Olot, de la Crosa de Sant Dalmai, volcà de la Banya del Boc, volcà del Camp Ninots i volcà del Puig d'Adri.
 - Cresta de les Gavarres
 - Sistema lacustre de Banyoles.
 - Formacions granítiques de l'Ardenya (Doms de solius, Pedralta, Carcaixells d'en Dalmau,...)
 - Xarxa de turons de l'Empordanet-Baix Ter.
 - Ondulacions del relleu de la plana de la Selva.
 - Muntanya del Montgrí, i cims de Les Agudes, Bassegoda i Sant Marc.
 - Vall de Núria.
2. En tractar-se d'espais i elements singulars, s'han de restringir i limitar a aquelles que fossin imprescindibles les concessions de noves llicències d'explotació d'activitats extractives en els paisatges constituïts per les singularitats definides en l'apartat 1 d'aquest article 3.17.

Article 3.18
Directrius OQP16

Un sistema d'itineraris i miradors que emfatitzin les panoràmiques més rellevants i permetin descobrir i interactuar amb la diversitat i els matisos dels paisatges de les Comarques Gironines.

1. Els poders públics han de promoure, directament o mitjançant convenis amb entitats, una xarxa d'itineraris paisatgístics i de miradors accessibles a peu o amb vehicles que permetin una suficient percepció dels valors paisatgístics del territori. Aquesta xarxa, que comprèn miradors i camins existents, i d'altres a consolidar, hauria de rebre, allà on correspongui, les actuacions necessàries de condicionament, senyalització, manteniment i difusió per tal de potenciar la funció de facilitar la percepció dels valors del paisatge i el coneixement del territori.
2. Es procurarà evitar la presència d'elements situats a primera línia que irrompin negativament en el camp visual dels miradors i itineraris (elements verticals: torres elèctriques, aerogeneradors, edificis, instal·lacions industrials) per tal de fer al més nítida possible la panoràmica des de cada punt. Quan es produeixi la revisió del planejament urbanístic o a través d'instruments urbanístics d'ordenació del paisatge convindrà elaborar inventaris d'aquests elements a fi d'adoptar estratègies d'harmonització, mimesi/ocultació o en aquells casos en què estigués justificada i hi hagués mitjans per portar-la a terme, promoure'n la supressió.
3. En la revisió del planejament urbanístic han de definir-se itineraris al voltant dels nuclis urbans i identificar els trams des d'on la percepció del paisatge és més suggerent atenent als seus valors. Caldrà prioritzar els itineraris i miradors que permetin percebre millor el patrimoni

paisatgístic local, tot connectant edificis d'interès, miradors, centres d'interpretació, parcs periurbans, àrees recreatives, tot procurant la seva organització en forma de xarxa.

4. Les directrius del paisatge sobre miradors són d'aplicació obligada en els següents indrets:

<u>El Mont</u>	Puig d'Arques
<u>Mare de Déu del Far</u>	Romanyà de la Selva
<u>Far de Cap de Creus</u>	Castell de Sant Miquel
<u>Far de Sant Sebastià</u>	Castell de Farners
<u>Plaça de la fortalesa d'Hostalric</u>	Mare de Déu d'Argimont
<u>Muralla de Girona</u>	Santa Barbara
<u>Observatori Senillosa</u>	Turó de Sant Jordi
<u>Plaça del castell de Llagostera</u>	Brunyola
<u>Puigsou</u>	Volcà de la Crosa
<u>Puig Neulós</u>	Santa Brígida
<u>Tregurà de Dalt</u>	Ermida de Sant Roc
<u>Collada de Fontalba</u>	Sant Patllari
<u>Sant Elm</u>	Punta Montgó
<u>Castell del Montgrí</u>	Castell de Sant Ferran
<u>El Pedró de Pals</u>	Puig Segalar
<u>Mare de Déu dels Àngels</u>	Puig de Calmelles
<u>Puig de la Mala Veïna</u>	Fort de Bellaguarda
<u>Puig Redon</u>	Castell de Requesens
<u>Turó de Sant Joan</u>	Castell de Rocabertí
<u>Castell d'Empordà</u>	Collet de Xoriguera
<u>Puig Pasquala</u>	Sant Antoni Vell
<u>Taga</u>	Collada de Toses
<u>Montgrony</u>	Montsacopa
<u>Sant Antoni</u>	Castell de Montsoriu
<u>Castell de Milany</u>	Sant Miquel de Falgars
<u>Bassegoda</u>	Puigsacalm
<u>Carcaixells d'en Dalmau</u>	Mare de Déu de Cabrera
<u>Turó d'Altrera</u>	Puig Castellar
<u>Cabana de l'Arqueta</u>	La Salut
<u>Castell de Mont-roig</u>	Mare de Déu del Coll
<u>Tortuga-Serrat Sentinella</u>	El Balcó de l'Escala
<u>Coll de Perafita</u>	La Banya del Boc
<u>Mas Ventós</u>	Puig Castellar
<u>Castell de Sant Salvador</u>	Puig de Valldevià
<u>Puig del Claper</u>	Castell de Finestres
<u>Castell de Begur</u>	Coll d'Ares
<u>Puig de Sant Martirià</u>	Sant Miquel de la Roca
<u>Mirador d'Empordà</u>	Sants Metge
<u>Santa Magdalena</u>	

S'han subratllat els miradors de major importància i que es consideren de consolidació prioritària.

5. Els itineraris en els quals l'aplicació de les directrius de paisatge ha d'ésser especialment exigida, amb el benentès de la necessària modulació d'acord amb les característiques de cada tram, són els següents:

a) Itineraris motoritzats:

- L'autopista AP-7 al seu pas per les Comarques Gironines
- L'itinerari de Girona a Ulldeter
- L'itinerari per la Costa Brava, des de Blanes a Portbou
- L'itinerari de Llançà a Ribes de Freser
- L'itinerari de Les Guilleries a Olot

- L'itinerari de l'eix ferroviari Portbou-Hostalric.
- Rocabruna - Beget – Oix
- Sant Pau Segúries - Vall del Bac
- Mare de Déu del Mont
- Tossa de Mar - Sant Feliu de Guíxols
- Tossa de Mar – Llagostera
- Lloret – Vidreres
- NII – Garriguella
- NII – Cantallops
- Agullana – Boadella
- NII - la Vajol
- Ribes de Freser – Bruguera
- Ribes de Freser – Baell
- Bruguera - Colònia Estabanell
- Sant Bernabé de les Tenes - Santa Maria de Besora
- Cadaqués - Far del Cap de Creus
- Carretera vella Colera – Portbou
- Vilajuïga - Sant Pere Rodes - Port de la Selva
- Palafrugell - Cap de Begur
- Serra de Daró – Vulpellac
- Canapost - Sant Julià de Boada
- Banyoles – Esponellà
- Estany de Banyoles
- Cornellà del Terri – Borgonyà
- Biure - Pont de Molins
- Llers - Sant Llorenç de la Muga
- Avinyonet de Puigventós – Vilarig
- Lladó - Mare Déu del Mont
- Girona – Madremanya
- Madremanya - Sant Martí Vell
- Madremanya - La Bisbal d'Empordà
- Cassà de la Selva - La Bisbal d'Empordà
- Llagostera - La Bisbal d'Empordà
- Hostalric – Anglès
- Caldes de Malavella - Cassà de la Selva – Riudellots
- Maçanet de la Selva - Hostalric – Mallorquines
- Canet d'Adri - Puig d'Adri
- Sant Gregori - Sant Aniol de Finestres
- Garriguella - Palau-saverdera
- C-31 – Albons
- Albons – Vilajuïga
- Sant Esteve de Guialbes – Esponellà
- Orriols - Vilopriu – Bàscara
- Medinyà – Jafre
- Maçanet de Cabrenys - el Moixer
- Maçanet de Cabrenys – Costoja
- La Vajol - coll de Manrella
- Cantallops – Requesens
- Espolla - coll de Banyuls
- Camprodon - coll d'Ares
- Setcases – Espinavell
- Setcases - Ribes de Freser
- la Roca - Ribes de Freser
- Ribes de Freser - collada de Toses
- Ribes de Freser - Queralbs - coll de Fontalba
- Cremellera Ribes de Freser – Núria
- Olot - Sant Martí de Campmajor
- Vall d'en Bas
- Olot - Batet - Santa Pau

- Hostalric - punta de la Tordera
- Sant Celoni - Viladrau – Arbúcies
- Sant Esteve d'en Bas – Rupit
- Sant Celoni - Breda - Fogueres de Montsoriu
- Breda - Riells

b) Itineraris no motoritzats:

- GR-1
- GR-2
- GR-3
- GR-11
- GR-83 o Camí del nord
- GR-92
- GR-178 o Ruta d'en Serrallonga
- GR-210 o Ruta del Ter
- La Ruta del Carrilet (Olot – Girona – Sant Feliu de Guíxols)
- La Ruta del Ferro i del Carbó, i la Ruta del Camí Ral i Ramader
- La Ruta del Tren Petit
- Oix - Vall del Bac
- El Talló
- Solius – Carcaixells
- Sant Feliu de Guíxols - Sant Baldri
- Sant Climent megalítics
- Rabós - Sant Quirze de Colera – Vilamaniscle
- La Vajol - Darnius - Pantà de Boadella
- Capmany - Estanys Canadal
- Gombrèn - Pedró de Tubau
- Montgrony - Costa Pubilla
- Ribes de Freser – Camprodon
- Portbou – Querroig
- Cap Norfeu
- Roses megalítica
- Portbou - Puig d'en Jordà
- Palafrugell – Begur
- Voltants Mare de Déu del Mont
- Pic de les Bruixes i Comanegra
- Sadernes - Sant Aniol d'Aguja
- PR-C 108
- PR-C 109
- Estany de Banyoles - les Estunes
- Cornellà del Terri – Camós
- Quart – Monells
- Cassà de la Selva – Cruïlles
- Sant Mateu del Montnegre - Sant Cebrià de Lledó
- Ruta de les deu ermites
- Camí de can Petrinxo
- Ruta de les Serres
- Canet d'Adri - Sant Roc
- Sant Pere de Llorà - volcà de la Banya del Boc
- PR-C-120 Banyoles – Rocacorba
- Feitus – Costabona
- Santuari de Núria - Puigmal - collada de Fontalba
- GR-11-7
- GR-11-8
- Valls de Sant Iscle i del Vallac
- Fageda d'en Jordà - Santa Margarida – Crosca
- Tres colades - cingleres de Sant Joan les Fonts
- Vilafreser – Ollers

- Pujals del Pagesos - Vilavenut – Esponellà
- Bàscara – Ventalló
- Maçanet de Cabrenys - Roc de Frausa
- Ruta d'en Carles Bosch de la Trinxeria
- Salt – Llambilles
- Vallcanera - Serra Magre
- Ruta de la Crosa de Sant Dalmai
- Camps de l'Onyar - Caldes de Malavella - Sant Maurici
- Voltants de Peralada
- Pontòs - Sant Pere Pescador
- Sant Pere Pescador – Roses
- Roses – Figueres
- Lladó - Sant Llorenç de la Muga
- Tordera – Blanes
- Tordera - GR-92 – Blanes
- Vilarig - Llers - la Muga
- Rupit - el Far - Sant Martí Sacalm

S'han subratllat els itineraris de major importància i que es consideren de consolidació prioritària.

Article 3.19 **Directrius OQP17**

Unes fites i fons escènics preservats i revaloritzats que es mantinguin com a referents visuals i identitaris de qualitat.

Als efectes de l'aplicació de les directrius que l'article 2.4 estableix, el Catàleg del paisatge de les Comarques Gironines identifica els següents elements:

Fons escènics:

- Cap de Creus, Albera, Salines, Canigó, Montgrí, Gavarres, Montseny, Guillerics, el Far, Mare de Déu del Mont, Bassegoda, Sant Marc, Comanegra, Rocacorba, Costabona, Bastiments, Gra de Fajol, Fontlletera, Puigmal, Llancers, Puigsacalm, Santa Magdalena, Els Plans, serra Cavallera-Taga, Ardenya-Cadiretes, Montnegre.

Fites:

- *Nuclis amb fesomia singular :*

Nuclis encimbellats: Ultramort, Sant Iscle d'Empordà, La Pera, Púbol, Ullastret, Gualta, Palausator, Peratallada, Pals, Torrent, Fontanilles, Fonteta, Llabià, Matajudaica, Casavells, Cruïlles, Madremanya, Llagostera, La Roca, Hostalric, el Mallol, El Far d'Empordà, Bellcaire d'Empordà, Castell d'Empordà, Espinavell.

Patró de l'Empordanet: Tor, la Tallada, Jafre, Ultramort, Parlavà, Corçà, Monells, La Pera, Púbol, Vulpellac, Canapost, Ullastret, Serra de Daró, Gualta, Palausator, Peratallada, Fontclara, Pals, Torrent, Fontanilles, Fonteta, Llabià, Matajudaica, Casavells, Cruïlles, Sant Sadurní de l'Heura, Madremanya, Castell d'Empordà, Sant Feliu de Boada, Sant Julià de Boada, Sant Iscle d'Empordà, Rupit i Foixà.

Patró de la plana de l'Empordà: Fortià, Vilabertran, Vilanant, Vilamalla, Torroella de Fluvià, Sant Miquel de Fluvià, Riumors, Siurana, Ordís, Borrassà, Ventalló, Albons, Avinyonet de Puigventós, Vilasacra, Garrigàs, Pontós, Cabanes, l'Armentera, Vilacolum, Vilarnacolum, Viladamat, Lladó, Navata, el Far d'Empordà.

Patró dels Aspres: Campmany, Sant Climent Sescebes, Espolla, Cantallops, Rabós, Masarac, El Morassac, Vilamaniscle, Mollet de Peralada, Garriguella, Delfià, Peralada, Vilajuïga, Pau i Vilarnadal.

Patró dels Terraprimis: Vilaür, Camallera, Orfes, Esponellà, Crespià, Espinavessa, Fontcoberta, Sant Marçal de Quarentella, Parets d'Empordà, Vilademuls, Sant Esteve de Guialbes, Les Olives, Pujals dels Cavallers, Pujals dels Pagesos, Santa Llogaia del Terri, Vilafreser, Ravós del Terri, Gaüses, Llampalles, Arenys d'Empordà, Galliners, Vilamarí, Viella, Perles, Vilavenut, veïnat de Deri, Viladamí.

Patró de muntanya pirinenca: Espinavell, Vallfogona, Rocabrúna, Molló, La Roca, Abella, Setcases, Tregurà, Pardines, Bruguera, Campelles, Queralbs, Ventolà, Dòrria, Nevà, Fornells de la Muntanya, Toses, Serrat.

Patró del litoral: Colera, Port de la Selva, Port Lligat, Cadaqués, Sant Martí d'Empúries, Sa Tuna, Calella de Palafrugell, Tamariu.

Altres nuclis: Castellfollit de la Roca, Hostalets d'en Bas, Joanetes, Santa Pau, Sant Andreu Salou, Oix, Beget, Falgars d'en Bas, Sant Privat d'en Bas, Riudaura, Sant Martí Vell, , Sant Miquel de Campmajor, Mieres, Llofriu, Juià, Lladó, Sant Llorenç de la Muga, Osor, Sant Dalmai, Romanyà de la Selva, Boadella d'Empordà, la Selva de Mar, Sant Aniol de Finestres, s'Agaró.

- *Singularitats geomorfològiques*

Cingleres de Ribelles, Castellfollit de la Roca, Cingles al voltant del Pantà de Boadella (serrat de Centinella, penya-segats de la Muga, muntanya de Santa Magdalena), Puigsacalm, Sant Roc, Montgrony, Cingles de Guitarrí, Vall de Núria, formacions granítiques de l'Ardenya (Doms de solius, Pedralta, Carcaixells d'en Dalmau,...), muntanya del Montgrí, i cims de Les Agudes, Bassegoda i Sant Marc, Illes Medes i illes Formigues.

- *Castells*

Castell de Roses, castell de Panissars, castell de Farners, castell de Montgrí, castell de Peralta, castell d'Empordà, castell de Solius, castell del Coll, castell de Rocabrúna, castell d'Oix, Sant Ferriol, castell d'Hostoles, castell de Milany, castell de Creixenturri, castell de l'Arget, castell de Mataplana, castell de Sant Ferran, castell de Sant Salvador, torre de Norfeu, castell de Requesens, castell de Tossa de Mar, fort de la Bellaguarda, castell de Sant Julià, torre Montgó, castell de Sant Joan de Blanes, castell de Quermançó, castell d'Hostalric, castell de Montsoriu.

- *Esglésies i ermites*

Catedral i església de Sant Fèlix de Girona, Sant Onofre, Mare de Déu de la Salut, Santuari de Núria, Sant Francesc, Santa Maria de Colera, Mare de Déu dels Àngels, Santa Llúcia d'Arboç, Mare de Déu del Far, Sant Miquel de Castelló, Mare de Déu de Montgrony, Mare de Déu del Mont, Santa Maria del Collell, Beget, Sant Pere de Rodes, Mare de Déu del Cos, el Remei (Ripoll), Santa Maria de Porqueres, Sant Elm, la Salut de Terrades, Mare de Déu d'Argimon, Santa Maria de Rocacorba.

- *Fars*

Far de Cala Nans, far de Roses, far de Sant Sebastià, far Cap de Begur, far de la Meda Gran, far del Cap de Creus, far de punta s'Arnella, far del Cap de Tossa de Mar.

Article 3.20

Directrius OQP18

Una façana marítima que mantingui la identitat paisatgística de cada lloc i els valors propis de caràcter natural, històric, cultural i etnogràfic bastits a primera línia de costa (espais naturals, camins de ronda, fars, edificis d'estil modernista i colonial, passejos marítims, "tinglados" i instal·lacions portuàries).

1. Mantenir la composició general del paisatge, la tipologia i la uniformitat compositiva de les façanes marítimes formades per assentaments històrics, especialment els definits en el patró d'assentaments urbans del litoral: Colera, Port de la Selva, Port Lligat, Cadaqués, Sant Martí d'Empúries, Calella de Palafrugell i Tamariu. Els POUM d'aquestes poblacions han d'incorporar aquest objectiu i adoptar mesures per a recuperar la coherència formal de les formes marítimes quan sigui necessari.
2. Els POUM han d'evitar la consolidació de nous continus edificats i esponjar els ja existents. Els principals continus urbans de la façana litoral són: Lloret de Mar-Blanes, Canyelles, urbanitzacions al nord de Tossa de Mar, S'Agaró-Sant Feliu de Guíxols. Platja d'Aro-S'Agaró, Sant Antoni de Calonge sud, Sant Antoni de Calonge-Palamós, La Fosca- Palamós, Calella sud, Llafranc, Tamariu, Cap de Begur, Sa Punta, L'Escala est, Roses est, Cadaqués-S'Oliguera-Portlligat, Port de la Selva nord, Llançà sud, Llançà nord i Colera Nord.
3. Mantenir i revaloritzar a través de les eines de desplegament dels POUM els elements arquitectònics singulars (fars, torres de defensa, ...) com a elements de referència històrica de la façana marítima, posant èmfasi en els municipis que concentren més exponents d'elements històrics de caràcter defensiu. Aquests són: Blanes, Tossa de Mar, Sant Feliu de Guíxols, Palamós, Palafrugell, Begur, Torroella de Montgrí, l'Escala, Roses i Cadaqués.
4. Promoure l'existència d'un recorregut continu al llarg de tota la façana marítima gironina relligant els trams de camins de ronda existents i utilitzant una senyalització adequada. Dins d'aquest objectiu, avançar en la identificació i restauració paisatgística dels trams de camins de ronda que ho requereixin, fomentant la revegetació amb espècies representatives dels ecosistemes litorals.
5. Tractar acuradament els fronts urbans marítimes en el planejament urbanístic amb l'objectiu de preservar el seu caràcter. Els POUM dels municipis costaners han d'establir mesures per recuperar la coherència formal en aquells fronts que l'haguessin perduda per causa de la volumetria dels edificis o de la baixa qualitat de l'arquitectura.

4. Estudis i informes preceptius

Article 4.1

Estudi d'impacte i integració paisatgística

1. D'acord amb l'article 19 del Reglament de la Llei de protecció, gestió i ordenació del paisatge, *l'estudi d'impacte i integració paisatgística és un document tècnic destinat a considerar la conseqüència que té sobre el paisatge l'execució d'actuacions, projectes d'obres o activitats i a exposar els criteris adoptats per a la seva integració.*
2. A més dels casos que estableix directament l'article 20 de l'esmentat reglament i d'acord amb el que assenyala l'apartat 1, lletra b) del mateix article, l'estudi d'impacte i integració paisatgística ha de formar part de la documentació tècnica necessària per a la sol·licitud de llicència en els casos següents:

- Infraestructures i instal·lacions que hagin de tenir una presència visual significativa en el territori.
 - Edificacions aïllades en el territori, ja sigui en sòl no urbanitzable (edificacions agrícoles, ramaderes i d'activitats primàries en general) o en peces de sòl urbà que hagin de romandre aïllades.
 - Edificacions situades en la franja perimetral dels nuclis urbans que hagin de tenir una presència important en la imatge exterior d'aquests.
 - Transformacions de sòl que hagin d'afectar substancialment el paisatge rural.
 - Tots els casos en què s'exigeix preceptivament l'informe d'impacte i integració paisatgística.
3. El contingut de l'estudi d'impacte i integració paisatgística és el que estableix l'article 21 del Reglament de la Llei de protecció, gestió i ordenació del paisatge. Quan, a criteri de l'administració que ha de concedir la llicència o ha d'emetre l'informe, la integració paisatgística no sigui satisfactòria, s'ha de denegar l'aprovació o l'autorització en aquells casos en què es consideri que no hi ha cap fórmula raonable que solucioni els problemes constatats. En els altres casos, s'ha de requerir el promotor de la construcció, edificació o instal·lació perquè introdueixi les esmenes necessàries per tal que la integració sigui satisfactòria. La resolució de l'administració ha d'especificar els aspectes del projecte que cal modificar per fer-lo paisatgísticament acceptable.

Article 4.2

Les edificacions i instal·lacions agràries en el paisatge rural

1. Les activitats agràries han estat constructores del paisatge rural que coneixem que, com a bé col·lectiu, cal que en preservi el nivell de qualitat. Amb aquesta finalitat, les Directrius estableixen condicions per tal que les edificacions i instal·lacions motivades per aquestes activitats siguin coherents amb els valors de paisatge que l'agricultura, la ramaderia i la silvicultura contribueixen a crear.
2. Les edificacions i instal·lacions agràries, quan no estiguin integrades en un nucli urbà, han de complir les condicions que estableixen aquestes Directrius i la legislació vigent per a les edificacions aïllades i requeriran, per ésser autoritzades, la incorporació al projecte d'un estudi d'impacte d'integració paisatgística, el contingut del qual estableix el Reglament de la Llei de protecció, gestió i ordenació del paisatge.
3. El contingut de l'estudi d'impacte i integració paisatgística de les edificacions i instal·lacions agràries, que pot ser un capítol del projecte bàsic de l'edificació, s'ha d'adequar a la transcendència visual que pugui tenir l'edificació o instal·lació i comprendrà, com a mínim:
 - Recull d'imatges de l'edificació o instal·lació des d'un conjunt de punts representatius de la seva percepció en el territori que permetin avaluar l'impacte visual, derivat del seu emplaçament i volumetria, en el paisatge.
 - Propostes de tractament de façanes i cobertes.
 - Mesures complementàries d'integració: vegetació, arbrat, etc.
 - Memòria explicativa i justificativa de la integració paisatgística proposada.
4. Quan, en funció de les característiques de les diverses àrees o unitats de paisatge, s'haguessin establert condicions específiques o s'haguessin homologat prototipus per a les diverses necessitats d'edificacions o instal·lacions agràries, l'estudi d'impacte i integració paisatgística pot

limitar-se a expressar la subjecció a les esmentades condicions o prototipus de l'edificació o instal·lació.

5. En defecte de determinacions específiques sobre edificacions i instal·lacions agràries referides a àrees o unitats de paisatge, els plans d'ordenació urbanística municipal poden establir-les dins l'àmbit del municipi. En tot cas, el planejament municipal ha d'establir les pautes d'integració formal i funcional de les edificacions, instal·lacions i usos agraris que s'hagin de produir en contigüitat o en l'entorn immediat dels nuclis urbans.
6. Les edificacions i instal·lacions d'agricultura i ramaderia intensives (hivernacles, granges, etc.) que hagin d'ubicar-se en *sòl de protecció especial* han d'incorporar a l'estudi d'impacte i integració paisatgística les consideracions relatives a la seva inserció en l'entorn territorial, d'acord amb el que assenyalava l'article 2.7 de les Normes d'ordenació territorial del Pla territorial, l'abast de les quals s'ha d'adequar a la importància de la implantació i a les condicions de l'entorn on s'ha d'ubicar.

Article 4.3

Informe d'impacte i integració paisatgística

1. D'acord amb l'article 22 del Reglament de la Llei de protecció, gestió i ordenació del paisatge, l'informe d'impacte i integració paisatgística té per objecte avaluar la idoneïtat i suficiència dels criteris o les mesures adoptades en els estudis d'impacte i integració paisatgística per integrar en el paisatge les actuacions, usos, obres o activitats a realitzar.
2. Correspon a la Direcció General d'Arquitectura i Paisatge emetre aquest informe, el qual és preceptiu en els supòsits que assenyalava l'esmentat article 22 del Reglament de la Llei de protecció, gestió i ordenació del paisatge. Entre aquests supòsits, l'apartat 2, lletra a) d'aquest article estableix que l'informe és preceptiu quan així ho determinin els plans territorials parcials i els plans directors territorials.
3. D'acord amb el Text refós de la Llei d'urbanisme –aprovat mitjançant el Decret legislatiu 1/2005, modificat pel Decret Llei 1/2007 i la Llei 2/2007– i el Reglament de la Llei de protecció, gestió i ordenació del paisatge, aprovat mitjançant el Decret 343/2006, és preceptiu l'informe d'impacte i integració paisatgística en els següents supòsits:
 - a) Projectes d'actuacions específiques d'interès públic en sòl no urbanitzable als quals fa referència l'apartat 4 de l'article 47 del Text refós.
 - b) Projectes de construccions i dependències pròpies d'una activitat agrícola, ramadera, d'explotació de recursos naturals o, en general, rústica a què fa referència l'apartat 6, lletra a) de l'article 47 del Text refós quan superin algun dels següents paràmetres:
 - Ocupació en planta: 500 m²
 - Sostre: 1.000 m²
 - Alçada total: 10 m
 - c) Les destinades a habitatge familiar o a allotjament de treballadors temporers a què fan referència els apartats 6.1 i 6.b de l'article 47 del Text refós.
 - d) L'obertura i recuperació de vies d'accés, camins i dreceres i les estacions de subministrament de carburants i de prestació de serveis a la xarxa viària a què fan referència els apartats d i e de l'article 49 del Text refós.

- e) Plans especials urbanístics per a la ubicació de construccions de nova planta destinades a activitats de turisme rural o de càmping a què fa referència l'apartat 6, lletra e) de l'article 47 del Text refós.
5. Aquestes Directrius estableixen que, a més dels supòsits assenyalats a l'apartat anterior, l'informe d'impacte i integració paisatgística és preceptiu en els següents supòsits:
- a) Edificacions de qualsevol tipus en sòls urbans i urbanitzables que hagin de romandre aïllades de manera indefinida, o ubicades en punts molt visibles, i per les seves dimensions hagin de tenir una presència acusada en el paisatge. L'informe serà preceptiu quan, a més de la ubicació especialment visible, la construcció superi algun dels paràmetres establerts a la lletra b) de l'apartat 3 del present article. També serà preceptiu l'informe en el cas d'edificacions que sense superar els paràmetres establerts optessin per una estratègia de singularització i monumentalització d'acord amb l'assenyalat a l'article 1.8.
 - b) Canvis de paisatge rural motivats per concentracions parcel·làries que afectin un àmbit de més de 100 ha.
 - c) Tanques de finques, parcel·les o àmbits d'activitats de més de 1.000 metres de longitud.
 - d) Totes les construccions visibles que se situïn en les proximitats dels penya-segats, de les riberes fluvials, marítimes i de les làmines d'aigua de llacs o embassaments.
 - e) Obres que en casos justificats s'haguessin de realitzar per evitar la inundabilitat de terrenys.
 - f) Instal·lacions eòliques o fotovoltaïques d'acord amb les regulacions sectorials.
 - g) Actuacions d'interès estratègic o territorial que es tramitin pel procediment establert per l'article 1.14 de les Normes d'ordenació territorial del Pla territorial.
 - h) Determinacions de protecció i ordenació del paisatge contingudes en instruments d'ordenació urbanística.
 - i) Els plans directors o especials urbanístics amb finalitat de protecció i ordenació del paisatge que comprenguin l'àmbit d'una o més unitats de paisatge podran assenyalar justificadament supòsits concrets en els quals calgui l'informe d'impacte i integració paisatgística.

A més dels casos aquí assenyalats, l'òrgan que hagi d'atorgar la llicència podrà demanar un informe d'impacte i integració paisatgística en aquells casos en què es justifiqui la seva conveniència.

Tots els projectes que s'hagin de sotmetre a l'informe d'impacte i integració paisatgística han d'incorporar l'estudi d'impacte i integració paisatgística corresponent.